

Nepriklausoma

Lietuva

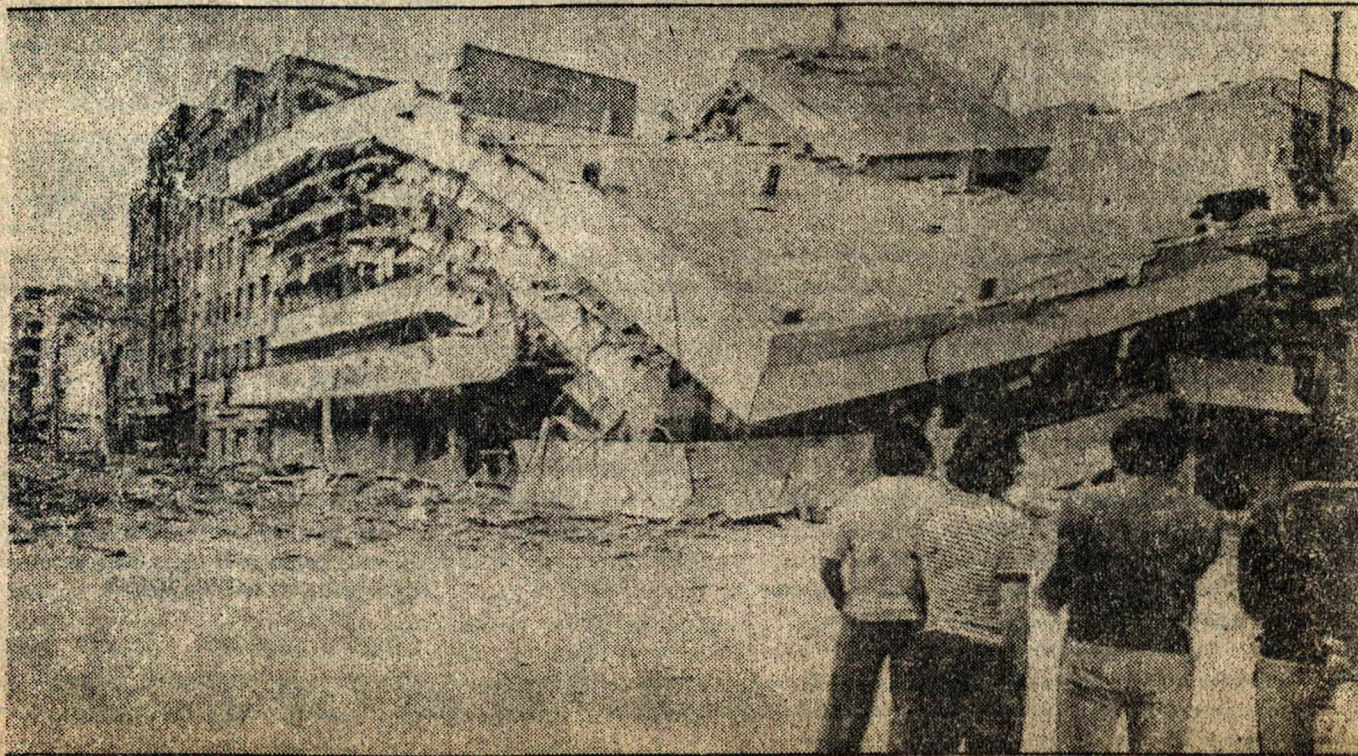
LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 39 (45-tieji metai) 1985 RUGSĖJO - SEPTEMBER 26 d. LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

ŠIEMET MŪSŲ SAVAITRAŠTIS "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" MINI 45-TUOŠIUS SAVO GYVAVIMO METUS!

SAVAITINIAI ĮYKIAI

Gyventojai stebi per žemės drebėjimą sugriuvusį pastatą Meksikos mieste.

BAISI TRAGEDIJA MEKSIKOJE

Š.m. rugsėjo mėn. 19 d. 9 val. 18 min. ryto (mūsų laiku) vidurinę Meksiką sukrėtė didžiulis žemės drebėjimas. Ant Richter skalės užregistruota 7,8 vieneto stiprumas. (Visi virš 7 vieneto drebėjimai paprastai laikomi labai stipriais).

Drebėjimo centras buvo Ramiajame vandenyne, į pietų vakarus nuo pajūrio vasarotojų miesto Acapulco. Tačiau šiame mieste nuostolių padaryta labai nedaug. Labiausiai paliesta tapo Meksikos sostinė Mexico City (Meksikos miestas), antras savo didumu bei gyventojų skaičiumi (virš 18-ko milijonų) visam pasaulyje. Šio miesto centre buvo paliesta bent trečdalis pastatų. Jų tarpe daug naujų, modernių, neseniai pastatytų. Paskutinėmis žiniomis, jau surasta apie 3000 žuvusių. Spėjama, kad gali būti bent dar kita tiek žuvusių, bet iki šiol neatkastų.

Tragediją padidino po pirmojo drebėjimo sekęs kitas apie 7,3 Richterio skalėje, kuris galutinai sunaikino pirmojo nevisai sugriautus pastatus. Tačiau laikraštį ruošiant spaudai, dar vis randama gyvų žmonių griuvėsiuose.

NUVERTINA AMERIKOS DOLERIS

JAV-ės ir dar 4 didžiosios industrinės valstybės (Japonija, Vakarų Vokietija, Didžioji Britanija ir Prancūzija) sutiko bendrom jėgom stengtis sumažinti dolerio vertę ir tokiu būdu pašalinti pavojų, kad kiekviena valstybė atskirai imsis vis griežtesnių priemonių apsaugoti savo vietinę pramonę nuo ją žlugdančių importuojamų pigesnių gaminių.

Visi pritarė, kad nuolat

didėjantis JAV-ių prekybos deficitas (šiais metais numatomas pasiekti net 150 milijonų dolerių) yra tiesioginė ištaka per daug stipraus amerikietiško dolerio. JAV dolerio vertė nuo 1981 m. pakilo net 40 nuošimčių, palyginant ją su kitų tautų valiuta.

PRIEVARTINĖ PENSIJA NELEGALI

Vyriausiasis Kanados Teismas (Supreme Court of Canada) paskelbė savo sprendimą dėl Manitobos provincijoje priverstinio paleidimo pensijon asmenų, sulaukusių 65 metus amžiaus. Aukščiausios įstatyminės įstaigos Kanadoje nuomone, Manitobos provincinės valdžios vertimas asmenis pasitaukti iš darbo esąs neteisėtas. Taigi, joks asmuo negali būti atleistas vien dėl savo amžiaus, nes tai esanti diskriminacija, kurią draudžia Žmogaus Teisių aktas, priimtas Kanados parlamento. Bylą buvo iškėlus Manitobos provincijos mokytoja D.M. Craton iš Winnipeg'o. Taigi, Manitoba turės kaip nors pakeisti savo įstatymą, pagal kurį visi tos provincijos mokytojai, sulaukę 65 metų amžiaus, turi pasitraukti iš darbo ir tapti pensininkais.

MASKVA ATSIPIRŠĖ

Sovietų Sąjunga oficialiai atsiprašė Švedijos, kad jos karo aviacijos lėktuvai pažeidė Švedijos teritorinę erdvę. Sovietų karinė aviacija nuolat šnipinėdama, skraido virš savo kaimyninių valstybių ir niekad neatsiprašydavo. Užsienio agentūros spėjo, kad gal šis žestas reiškiąs lankstesnį ir gudresnį naujojo diktatoriaus Gorbačiovo žaidimą.

VĖL TARIASI

Po dviejų mėnesių

pertraukos vėl tęsiamos JAV-ių ir Sovietų Sąjungos derybos dėl nusiginklavimo. Viena ir kita pusė teigia, kad derybų pasisekimas priklausys nuo partnerio. Sovietams labai knieti amerikiečius pristabdyti erdvių ginklavimosi pastangose. Tuo tarpu amerikiečiai tvirtina, kad Kremlius jau seniai pasigaminęs erdvių ginklus, ir tikiai slepia nuo visų akių. Prikaišiodami amerikiečiams jų erdvių ginklus, Sovietai tikisi sulėtinti amerikiečių raketų gamybą ir tokiu būdu ilgiau išlaikyti viršesnę ranką šiose labai opiose ginklavimosi varžybose.

NAUJAS KANADOS AMBASADORIUS

Užsienio Reikalų ministris Joe Clark pranešė š.m. rugsėjo mėn. 20 d. kad diplomatas André Potvin, 56 metų amžiaus, gimęs Quebec'o provincijoje, paskiriamas Kanados ambasadoriumi Gvatemaloje. Jis eis kartu ambasadoriaus pareigas ir kaimyninei Honduras valstybei.

KANADA PASKYRĖ VIENĄ MILIJONĄ MEKSIKAI

Vos paaiškėjus kokia didelė gamtos katastrofa ištiko Meksiką, Kanados vyriausybė pranešė, kad skiria vieną milijoną dolerių padėti žemės drebėjimų paliestiesiems asmenims. Be to, Meksikon pasiūsti įvairūs kanadiečiai specialistai padėti surasti ir atkasti, ir vėliau gydyti užgriuvusius. Pagalba reikalinga ir kitose sveikatos srityse, ypač apsaugai nuo galinčių kilti epidemijų.

Meksikos vyriausybė pranešė kitoms vyriausybėms, kad šiuo metu labiausiai reikalinga pinigų, medicinos reikmenų ir specialių mašinių pašalinti griuvėsius.

MIRĖ ELZE JANKUTĖ

Rugsėjo 9 d., eidama 92-ruosius metus, mirė Elzė Jankutė, Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus dukterė.

Iškilmingai atsisveikinta ir

palaidota š.v. Jono Kapinės Mississaugoje. Apeigas atliko evangelikų kunigai A. Žilinskas ir P. Dilys ir kapi-nėse prisidėjo vysk. A. Trakis dalyvaujant ir keliems katalikų kunigams, dideliame

būriui tautiečių. Atsisveikinimo žodžius tarė Bendruomenės, organizacijų atstovai, mūsų konsulas ir pavieniai asmenys.

Atsiminimų pluoštą per laidotuvių vaišes Anapilyje pateikė "Lietuvos Pajūrio" redaktorius A. Lymanas, atvykęs iš Montrealo.

KVIEČIAME
VISUS

XXX Kanados lietuvų dienas

Toronte 1985 metų spalio 11 - 13
Penktadienį, spalio 11

6.30 v.v. MENO IR PAPUOŠALŲ PARODA

Lietuvių namų Gedimino menėje, 1573 Bloor St.W.

7.30 v.v. LITERATŪROS IR DRAMATURGIJOS VAKARAS (\$5.00)

rašytojas J. Kralikauskas, "Aitvaras", vad. A. Byszkiewicz, ir "Aukuras" vad. E. Kudabienės, West Park Collegiate, 1515 Bloor St.W.

9.00 v.v. JAUNIMO ŠOKIAI (\$5.00)

didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje, 1011 College St.

Šeštadienį, spalio 12

10.00 v.v. ŠAUDYMO VARŽYBOS

Hamiltono Giedraičio lietuvių medžiotojų ir mėškeriojų klubo šaudykloje

10.00 v.v. SPORTO RUNGTYNĖS

ledo rutulio ir krepšinio, West Park Collegiate, 1515 Bloor St.W.

KANADOS LIETUVIŲ MENININKŲ PARODA

nuo spalio 12 iki 18 d.d. Toronto miesto rotušės II aukšte.

Atidarymas ir Lietuvos vėliavos pakėlimas — spalio 12, šeštadienį, 12 v.

Po to numatyta žmogaus teisių demonstracija

SUSIPAŽINIMO VAKARAS-ŠOKIAI

Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W.

6.00 v.v. kokteliai Mindaugo ir Vytauto menėse

7.00 v.v. Meninė programa. Atlieka Hamiltono mergaičių choras "Aidas", vad. muziko J. Govėdo, Mindaugo menėje

8.00 v.v. Šokiai Mindaugo ir Vytauto menėse

Bilietai: Vytauto menėje — \$ 8.00, Mindaugo menėje — \$10.00

Sekmadienį, spalio 13

IŠKILMINGOS PAMALDOS

10.15 v.v. Prisikėlimo šventovėje, 1011 College St.W.

11.00 v.v. Lietuvos kankinių šventovėje, 2185 Stavebank Rd., Mississaugoje

11.15 v.v. Išganytojo evangelikų liuteronų šventovėje, 1691 Bloor St.W.

KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ KONCERTAS

4.00 v.v. Anapilio salėje, 2185 Stavebank Rd., Mississaugoje.

Programą atliks Toronto, Hamiltono, Otavos ir Montrealio chorai, "Atžalyno" tautinių šokių grupė, solistai A. Pakalniškytė, S. Žiemelytė ir R. Strimaitis, pianistė L. Paulauskaitė-Kanovičienė; dirigentai — A. Stankevičius, D. Deksnytė, J. Govėdas ir D. Viskontienė.

Bilietai — \$10, pensininkams ir studentams — \$8.

ATSISVEIKINIMO VAKARAS (Vyno ir sūrio vaišės)

7.00 v.v. Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W.

Bilietai platinami sekmadieniais parapijose, bankeliuose ir Lietuvių namuose. Informacijos reikalais skambinti tel. 432-3312.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.

REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA

TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuanian Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

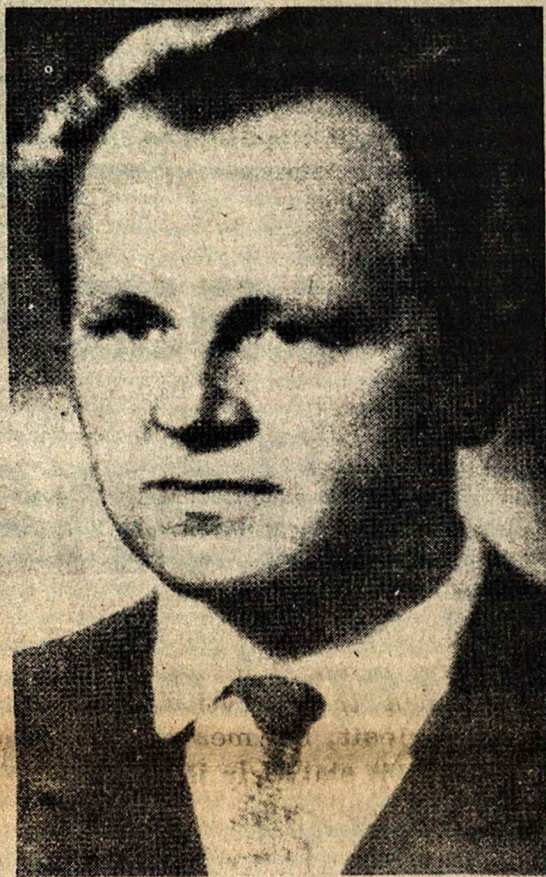
Metinė prenumeratos kaina \$ 18.00

Rėmėjo - \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Vytauto Skuodžio Gynybos Kalba

Iš: "PERSPEKTYVOS" Nr. 22
/pabaiga/

Prof. VYTAUTAS SKUODIS

Kartais už mane įmesdavo lapelį šeimos nariai. Dauguma žmonių balsuoja dėl to, jog netiki, kad galėtų kas nors pasikeisti.

Teisėjas liepia trumpinti kalbą. V. Skudis pastebi, kad jau ir taip sutrumpino savo žodį, o šie argumentai yra labai svarbūs. Prašo netrukdyti.

- Netiesiogiai esu kaltinamas tuo, kad matau, jog TSRS nėra jokios demokratijos ir jokio socializmo".

- Netiesiogiai esu kaltinamas už tai, kad matau, jog TSRS klesti asmenybės kultas. Labai gaila, kad man neleidžiama argumentuoti.

- Netiesiogiai esu kaltinamas už tai, kad nesutinku žmogaus teisių ir laisvių varžymo TSRS toleruoti. Labai gaila, kad man neleidžiama argumentuoti.

- Netiesioginiai esu kaltinamas tuo, kad matau, kaip TSRS nesilaiko savo tarptautinių įsipareigojimų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių srityje. Labai gaila, kad man neleidžiama argumentuoti.

- Netiesiogiai esu kaltinamas tuo, kad esu įsitikinęs, jog TSRS nėra tikėjimo ir religijos laisvės. Labai gaila, bet man neleidžiama argumentuoti.

- Netiesiogiai esu kaltinamas už tai, kad teigiū, jog TSRS nėra žodžio ir spaudos laisvės.

TSRS yra pagrindinė tarptautinių dabartinių santykių įtampos priežastis ir kaltininkė. Lietuva, Latvija ir Estija 1940 m. buvo TSRS okupuotos; tokiomis jos yra ir dabar. Lietuvoje ir kituose TSRS sudėtyje esančiuose kraštuose vykdomas rusinimas.

Internacionalinis auklėjimas yra užmaskuota nutautinimo politika. Aš netikiu komunizmo idėja. Netikiu gigantomaniškais Tarybų Sąjungos trafaletiniais šablonais, kurių perpildyta tarybinė spauda ir veikėjų kalbos. Aš palaikau Lietuvos ir kitų pavergtų tautų išstojimo iš TSRS idėją. Palaikau savo tautos laisvės siekimą ir išsivadavimą iš TSRS priespaudos. Esu teisiamas už laisvės siekimą tikėjimui ir Bažnyčiai ir už tai, kad Tėvyne laikau ne TSRS, o Lietuvą.

TSRS valdymo sistemoje matau fašistinės diktatūros analogiją ir tendenciją. Esu už žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių įgyvendinimą Lietuvoje pagal Helsinkio pasitarimo Baigiamojo Akto principus; Tiesą suprantu objektyviai, o ne tarybinis. Todėl teisėtumas turi būti objektyvus, o ne tarybinis.

Mano kritinis požiūris, kuris sutapatintais su šmeižtu, atitinka žinomą 18 principų, kuriuos A. Sacharovas išdėstė savo veikale "O stranie i mire", siūlydamas priimti kaip pagrindą TSRS valdymo sistemos demokratizavimui.

Internacionalizmo sąvokai, kaip suprantama TSRS, priešpastatyti. Skudis pateikia gausybę faktų apie tragiską lietuvių padėtį Baltarusijoje:

- nuoseklus lietuviškų kaimų pavadinimų slavinimas.
- sąmoningų lietuvių persekiojimas/tėvai, leidžiantys vaikus mokytis i Lietuvą, net baudžiami pinigineis baudomis ir administracinėmis priemonėmis atimami sodybiniai sklypeliai/.

- lietuviai negauna užprenumeruotos lietuviškos spaudos bei knygų.

- lietuviai baudžiami, jei viešose vietose tarpusavy kalba lietuviškai.

Demokratinėje Vokietijoje yra negausi, kelių tūkstančių slavų tautelė- sorbai. Prie fašistinės valdžios ji buvo engiama ir naikinama, o šiandien turi savo spaudą mokyklas, klubus, įvairias organizacijas. Tai kodėl tokia teisė atimta Baltarusijos lietuviams?

Sakoma, norint sunaikinti tautą, reikia priversti ją užmiršti savo istoriją ir sugriauti kultūros paminklus. Lietuvoje, o ypač Baltarusijoje šis grovimas ypač plačiai išvystytas.

Anekdotiška, jei nebūtų graudu; studentai nežino savo istorijos, užtai mintinai moka TSKP istoriją.

Toliau Skudis, grįždamas prie Baigiamojo akto, išvardina Sacharovo išvardintus principus. Tame tarpe visų institucijų demokratizavimą, žodžio ir spaudos laisvę, politinių kalinių statuso pripažinimo, laisvus rinkimus ir t.t. Iš ekonominių priemonių - laisvas rublio keitimas į valiutą, žemės ūkio pervedimas į privatų sektorių, laisvas prof-sąjungas ir kt. Noras gyventi laisvoje visuomenėje ir ilgametę gyvenimo patirtis yra šių išvadų pamatas.

Dar kartą tvirtinu, kad valstybės įstatymams nesu nusikaltęs, taigi ir siūlomos baudmės nesu nusipelnęs. Savo gyvenimą susiejau su Tėvynės likimu ir tuo įprasminu jį. Nors siūloma baudmė baisi, kantriai iškęsiu, koks bebūtų nuosprendis. Jeigu ir mirties nuosprendį šiandien čia išgirsčiau, sutikčiau jį taip pat ramiai. Baigiau.

V. Skudis paskutiniojo žodžio kalbos tekstą įteikė teisėjui, prašydamas prijungti prie bylos. Teisėjas pažadėjo tai padaryti vėliau, o kol kas idėjo į vaką.

STATEMENT BY DAVID KILGOUR M P

Edmonton,
Strathcona and Parliamentary Secretary to Minister of External Relations "Human Rights, Piece and Helsinki Process", National Congress of the Ukrainian Canadian Students Union (SUSK) St. Michael's College, University of Toronto, August 24, 1985.

... The first part of this talk will involve a visit made this past April to Moscow and Leningrad. The second will consist of some observations on peace and the Helsinki Process. I'll close with a personal proposal for your consideration aimed at increasing human rights as central feature of Canada's foreign policy.

... We were fortunate. Two members of the group we sent two years ago, including a woman, were beaten up by three men in trench coats in Leningrad. Last year's delegation was evidently followed literally everywhere by groups of men in trench-coats wearing plaid scarfs. We appeared this year to be ignored by the KGB and other officials except when we attempted to mix with people outside a Moscow synagogue. Then the men in cars moved in to disrupt our discussions by intimidating those attempting to speak to us. A -

... An ex-scientist, whom I'll not identify for reasons of trying to protect him. Four of his observations:

... "In the 1950's, some of us Jewish boys were beaten so we organized self-defense committees. This worked for a time, but then we were beaten till we were unconscious and left under some sawdust. It was no use complaining to our teachers so we sent to the local militia, but the chief said: "Get out you dirty Jews. Be thankful you are still alive".

"Ten days ago, the KGB invaded a private Hebrew school here. Captain Kedrov detained those present and seized all text books (each coasting about 40 rubles). Asked why ordinary Russian books translated in Hebrew were anti-Soviet, Kedrov replied: 'because you can use it to teach Hebrew'.

When we returned to Canada, we three MP's sent a letter to the Soviet Ambassador to Canada on what we had seen. In closing, we said, "We believe that the time is ripe for your new leader, Mr. Gorbachev, to demonstrate on this important issue that he's prepared to effect a different approach to what is now clearly a major impediment to better Canada USSR relations".

Our particular mission focussed on the plight of Soviet Jews, but a similar plight for millions upon millions of other people prevails today in the Ukraine, Poland, Czechoslovakia, Lithuania, Latvia, Estonia and Hungary. If anyone doubts it, let him/her read the testimony given this spring to a sub-committee of our House of Commons Standing Committee on External Affairs and National Defence by following groups:

- Ukrainian Canadian Committee
- Canadian Polish Congress
- Czechoslovakian National Association of Canada
- Lithuanian Canadian Committee
- Latvian National Federation
- Estonian Central Council in Canada
- Council for the Release of Ukrainian Political Prisoners
- Canadian Council of Churches
- Amnesty International
- Hungarian Human Rights Foundation

Let me give you three short quotes from the testimony of Christina Isajiw to our committee:

- "As we all know, since the 1980 Madrid conference, violations of human rights have intensified in the USSR tremendously. There has been a very strong effort to stamp out all forms of dissent which has been accompanied by greater violence and more brutal treatment of dissenters."

- "Those of us who have been dealing with human rights material in eastern Europe have not dealt with premature deaths directly due to maltreatment within penal colonies or labour camps until 1984. In 1984, eight persons died, five of whom were well-known Ukrainian Helsinki monitors and dissenters."

THE HELSINKI PROCESS AND MAINTAINING PEACE
I believe that far too few of us in the Free World look deeply enough at the true nature and quality of the Soviet government. Let me recommend to you

four excellent works on this vitally important subject: "The Russians by Hedrich Smith Broken Idols, Solemn Dreams by David Shipper, Breaking with Moscow, by Arkady Shevchenko and Survival Is not Enough by Richard Pipes. Consider, for example three points made by Pipes, a history professor at Harvard University, in his book:

- "These (economic and political) crises (within the Soviet Block), which include declining rates of economic growth, the emergence of an uncontrolled 'second' or free economy, widespread corruption, political dissent, and the demographic decline of Slaves, cannot be overcome by repressive measures: they confront these regimes with the necessity of thorough-going internal reforms. The author concludes from this evidence that the growing discrepancy is emerging between the global aspirations of the Communist elite and the means at its disposal, that this elite is finding it increasingly difficult to pursue its global obligations and to maintain intact the Stalinsit system."

- (My) book opens with a discussion of the essential features of the political system prevailing in the USSR and its colonies, which is absolute rule by an oligarchy of Party officials who not only monopolize political authority but literally own their countries and everything that lies within their boundaries".

(to be continued)

MANO PROTĖVIŲ ŽEMĖ

Tu viena mano laimės ir džiaugsmo sapnuos,
Tu viena mano kryžkelių vingiuos liūdnuos,
Tu viena mano saulė rytojaus dienos,
Mano protėvių žemė.

Atminimuose lankos ramunių baltų,
Senos pilys prie Nemuno seno krantų,
Baltija ir aukštaičių pagojai - tai tu,
Mano protėvių žemė.

Ir bitelių dūzgimas baltam avily,
Ir piliakalnių, alkų ramybė tyli,
Ir žiema, kaip mirties baltas takas, gili
Mano protėvių žemė.

Nenumirus po piktojo gruoodo ledais,
Nesukniubus po sielvarto upės krantais,
Puoškis, puoškis pavasario jauno žiedais,
Lietuva, mano protėvių žemė!

Bernardas Brazdžionis

LIETUVIŲ ŠALPOS DRAUGIJA "LABDARA"

Brangūs "Labdaros" Draugijos nariai, narės ir rėmėjai, prasidėjo nauji 1985-86 mokslo metai. Plačiai atidarytos mokyklų durys priimti mokinius. Durys plačiai atidarytos ir Lietuvių Vasario 16-tos Gimnazijos (Privates Litauisches Gymnasium - Romuva, 6840 Lampert-heim-Huttenfeld, W. Deutschland. Tel. 06256-322).

Europos kraštų Lietuvių Bendruomenių ir Jaunimo Sąjungų pirmininkų suvažiavime rugpjūčio 10-11 dienomis Gimnazijos direktorius A. Smitas pranešė, kad praėjusieji mokslo metai Gimnazijai buvo gana sėkmingi, mokinių mokėsi 82, iš jų - V. Vokietijos 56, iš JAV 20, kiti iš kitų tolimų kraštų. Visi 7 abiturientai gerai išlaikė egzaminus ir gavo atestatus; jų tarpe kanadietė Marytė Balaišytė "Labdarai" rašo: "Priėmė labai aukšto lygio Toronto universitetan. Studijuosiu Tarptautinę teisę, gal mano planai ir norai tikrai išsipildys, kuomet baigsiu šias studijas, galėsiu efektingai kovoti už mūsų mažosios tėvynės teises".

Iš Gimnazijos pranešė, kad šie naujieji mokslo metai pradėdami mokinių skaičium per 90.

"Labdaros" Draugijai tiek pat rūpi Lenkijos lietuviai ir Suvalkų Trikampio lietuvių moksleivija. Lenkijos ekonominis gyvenimas vis dar neišbrenda iš krizės, tai "Labdarai" tenka toliau, pagal išgales, moksleivijai padėti, organizuojant rūbų, mokslo priemonių ir knygų siuntinius. Reikia pastebėti, kad Lenkijos lietuviai, mažų ūkių šeimininkai, sugeba rasti kiek laiko visuomeniniams reikalams, o jaunimas, ypač moksleivija, reiškiasi savi-veikloje, paruošiant įvairius kultūrinius parengimus.

Draugija ypač numąčiusi atsiliepti ir į kitų išei-jos kraštų moksleivijos reikalus. Svarbu, kad mūsų visuomenė pritarų "Labdaros" veiklai ir padėtų jai plėsti tą veiklą.

Draugija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams ir tikisi tolimesnės paramos.

"Labdaros" Draugijos Valdybos vardu Pirm. J. Glemža, Conventrain 33, 7260 Calw-Hirsau, Banko konto: Labdara e.V. Landesgirokasse Stuttgart Nr. BLZ 60050101.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

BE AUKŲ NEBŪS DARBŲ!

NORINČIŲ DIRBTI YRA, BET ŠVIETIMAS, KULTŪRINĖ BEI POLITINĖ VEIKLA - IR VISI KLB DARBAI - NEJMANOMI BE JŲSŲ AUKŲ.

Nario įnašo, atsiskaitymus su PLB, neužtenka. Prašytumėm siųsti aukas KLB būstinės adresu: KLB KRAŠTO VALDYBA, 1011 College St., Toronto, Ontario, M6H 1A8.

Aukoms virš \$ 15 bus išduodami pakvitavimai nuo pajamų mokesčio.

JALTOS AUKOS

/ tęsinys /

Tylintis sargybinis netrukus nuvedė... Krasnovą iš celės į Liubjankos rūšį apjėškė smūgiui.

"Jau buvo beveik baigta, kai atsivėrė durys ir įėjo MVD pulkininkas. "Viską apžiūrėjote?" - pusiau šnabzdžio - mis paklausė jis. Atrodė, kad Liubjankoje visi įprato kalbėti pusbalsiu.

- Visur.

-...ten irgi?

Priziūrėjojas pliaukštelėjo delnu sau į kaktą, lyg sakydamas - kvailys, visai pamiršau! - Pasilenk! - paliepė. "Pasilenkiau ir sušukau suskaudus, nustebeš ir pasibjaurėjęs. MVD pulkininkas pats, be jokių pirštinių suteikė man garbę, kišdamas pirštus į mano išeinamąją žarną, be ceremonijų bandydamas rasti, gal aš ten būsiu ką paslėpęs. "Tylėk! - subliovė jis. - "Nešauk!"

Krata buvo baigta.

- Apsirenk, - paliepė pulkininkas, šluostydamas pirštus į savo nosinę. Pasisukęs į priziūrėtoją, pridėjo: "Kol kas palik jam viską - sagas, petnešas ir diržą. Ir nusivesk Krasnovą pas jį."

Netrukus Krasnov'as sužinojo, kas tas paslaptinis "j i s". Bet prieš tai jį nuvedė į priėmimo, kur jo džiaugsmui, dar karta susitiko savo tėvą. Pasisukęs į priziūrėtoją, pridėjo: "Kol kas palik jam viską - sagas, petnešas ir diržą. Ir nusivesk Krasnovą pas jį."

"Pačiame gale blizgėjo didelis rašomasis stalas, iš abiejų pusių stovėjo staltiesėmis uždengti stalai. Ant sienos kabojo generalissimo uniformoje "vado" portretas, apie devynių pėdų dydžio. Priešingoje sienoje kabojo Berijos portretas. Ant sienų tarp langų, apdengtų tamsiai raudono aksomo užuolaidomis, kabojo visos Sąjungos Centro Komitetų narių atvaizdai.

Grindys buvo padengtos Bokhara brangiais kilimais. Priešais rašomąjį stalą, apie 30 pėdų atstume stovėjo mažas stalas ir dvi kėdės.

Čia taip pat buvo įprastinė visiška tylą, lyg mes būtume už laiko ir erdvės ribų, lyg visa Maskva būtų nustojusi suktis, kelti triukšmą, judėti. Generolas MVD uniformoje, nejudėdamas sėdėjo už stalo. "Tai Merkulov", - sušnibždėjo sargybinis už mūsų.

Nors šis vardas tikriausiai nieko nebūtų reiškęs Užsienio Reikalų Ministeriui Anthony Eden'ui, Merkulov'as faktinai buvo trečias pats galingiausias žmogus Sovietų Sąjungoje. Tai jis - kaip Berijos įgalotinis - vaidino pagrindinę rolę organizuojant 15.000 lenkų skerdynes Katyne, ir kitur 1940 metų pradžioje. Nežinomos yra nei Stalino, nei Berijos pažtūros apie britų koncesijas, galima apie jas tik spėlioti. Bet Merkulov'as atvirai klausė Nikolaj Krasnov'o apie tai ir N.Krasnov'as buvo vienintelis repatrijavusių asmenų, kuris girdėjo tokią kalbą iš tokio asmens ir - išliko gyvas.

Kad jaunas žmogus, kuris stovėjo priešais jį išbalęs ir matomai prakaituodamas, galės po 11 metų vergų stovyklės atsirasti Vakaruose ir paskelbti aprašymą jų susitikimo - tuo metu atrodė neįtikėtina Merkulov'ui, nė pačiam Nikolajui.

DALYKAI, KURIŲ NEVERTA KLAUSINĖTI ATVYKĖLIŲ IŠ LIETUVOS

3. RAUDONOSI ARMIA

/ tęsinys /

Žvelgiant į sovietinius kareivius ir karininkus jų absurdinėse uniformose, dažnai apima juokas. Palyginus su jais, Vakarų kareiviai yra rafinuoti ir elegantiški. Betgi jų uniformos nėra skirtos šokiams ir panelių vilionei, bet tam, kad išmoktum kovoti ir pačioms kautynėms. Kareivis, pasidabinęs, kaip "dandy" arba yra pusiau kareiviu arba jokių kareivių iš viso. Kiek aš išmanau, amerikietis kareivis gauna algą, kuri yra augštesnė už sovietinio mokslininko daktaro algą. Taip gerai apmokamas kareivis, bendrai paėmus, yra mažiau linkęs pernešti kariuomenės gyvenimo sunkumus ir mažiau pasiruošęs mirti, negu sovietinis, kuris gauna vos pakankamai pinigų nusipirkti cigaretes. Sovietinis kareivis gauna tokią juokingą algą, jog ji praktiškai bereikšmė.

Sovietiniai kareiviai daug sportuoja. Paprastai jie tai atlieka nuogi iki juosmens, su auliniais batais, o kartais ir uniformoje. Trūksta vien diržo. Vakariečiui gali pasirodyti, kad tai absurdas; bet juk kareivis nėra paprastu sportininku. Tačiau kareivio fizinis auklėjimas nesiskiria nuo sportininko. Aš pats esu ištarnavęs kariuomenėje septyn metų. Dar ir šiandien prisimenu baisius manevrus laukuose, pramiegotas naktis snieguose žiemose metu, 25 kilometrų žygį su pilna kautynių apranga/tai reikią 32 kg. krūvį/. Pridėkit prie to politinį paruošimą, kuris neša savo vaisius, nežiūrint ką šneka režimo priešai. Netenka užmiršti, kad daugelis aktyviosios tarnybos karių yra šiandien baigę gimnazijas. Trumpai tariant, mano nuomone, Sov. Sąjunga šiandien turi labiausiai paruoštą mūšiams kariuomenę pasaulyje; ir didžiausią, kadangi jos vyrai yra paruošti atlikti savo pareigą bet kokiu metu. Apie tai turėtų pamąstyti tie žmonės, nuo kurių priklauso Vakarų gynyba.

Disidentų tarpe pasitaiko žmonių, kurie išgarsina žinutę, kad toks ir toks jaunuolis atsisakęs religiniais sumetimais atlikti karinę prievolę. Tokie įvykiai iššaukia nesibaigiančias diskusijas. Tuo tarpu dingsta iš regėjimo lauko vaizdas tų milijonų milijonų jaunuolių, kurie pasirošę stoti kariuomenėn. Neužsiliūtuokime iliuzijose!

Aš pats esu tarnavęs ilgai kariuomenėje, bet neslėpsiu, kad nežiūrint, jog buvau kritiškas komunizmo atžvilgiu, būčiau, reikalui esant, atlikęs savąją atsargos karininko/daviau priesaiką/ pareigą, nebent aplinkybės būtų buvusios visiškai išskirtinės. Mano sūnus yra atsargos karininkas. Taip pat mano broliai ir vaikaičių būrys. Jei aplinkybės to pareikalautų, jie liks, tuo esu tikras, gerai 1985. IX. 26

"Generolas tylėjo, ir mes nejudėjome. Galop lėtai pakėlė savo didelę galvą ir šaltai mus, lyg būtime parodoje vaško statulos, apžiūrinėjo". Merkulov'as užsakė arbatos ir pyrago, ir tada trys vyrai pasiliko vieni kartu. Pirmiausiai NKVD ministeris generolas pareiškė kelias mandagias, kad ir gąsdinančias pastabas. Po to jo nuotaika pradėjo keistis.

"Pauza. Generolas už savo rašomojo stalo vaikstinėjo šen ir ten, lengvai linguodamas šonus ir šmaikščiai apsisukdamas ant kulnų. "Kaip sekėsi keliauti? Ar darėsi bloga lėktuve?... Ar kas nors jus trukdė? Turite kuo nusiskųsti?" Ir tada, nelaukdamas jokio atsakymo - buvo aišku, kad juo visiškai nesidomėjo - atsistodė tiesiai į tėvą: "Kodėl nerūkote Krasnov'ai? Negeriate savo arbatos? Jūs nelabai šnekus ir nelabai draugiškas. Aš manau tylite, norėdamas pridengti savo baimę... savo siaubą... o tačiau, bendrai imant, nėra dėl ko neramintis. Bent ne šiame kambaryje. Kai jie jus nuves pas tardytoją, aš patariu kalbėti tik tiesą ir atsakyti į visus klausimus, jeigu ne... mes žinome kaip jus supančioti". Merkulov'as tyliai prasijuokė. "Iš pradžių tai daroma labai švelniai, lengvai, net beveik neskausmingai, bet paskui... Beje, ar tamans Krasnov'as jau nebuvo aprašęs tokių tardymų?"

Mano pirštai sustingo į ledą. Smilkinuose pasiutusiai plakėsi. Širdis taip daužėsi, kad tikriausiai Merkulov'as turėjo išgristi, nors ir stovėjo 30-ties pėdų atstume. Tėvas tylėjo. Buvo išbalęs, bet susivaldęs. Kaip aš jam to pavydėjau...

"Neturit jokios vilties išeiti į laisvę", - tęsė Merkulov'as. "Tačiau, jei nebūsime užsispyrę, per formalumus persirsisite lengvai; jūs kai ką pasirašysite; kelis metus praleisite pataisos ir darbo stovyklose ir ten įprasite prie mūsų gyvenimo būdo... susipažinsite su gerosiomis jo pusėmis... Tada, galbūt, mes jus paleisime. Jūs gyvenkite!"

Kita pauza.

"Matot, pulkininke Krasnov'ai, galite pasirinkti. Ar tiesa ir gyvenimas, ar paneigimas ir mirtis? Negalvokite, kad bandau jus įbauginti. Priešingai. Jūsų tėvas, jūsų brolis Semionov'as ir jūs esate mums seniai pažįstami. 1920 m. jums pavyko prasmukti pro mūsų pirštus, bet dabar... visos kortos ant stalo. Jūs nepaspruksite!" Jis dar kelis kartus pavaiškėjo ten ir atgal, laikydamas rankas už nugaros, krutindamas pirštus. Ant vieno jų blykčiojo žiedas.

- Taigi, pulkininke, ar sutariame?

- Aš neturiu dėl ko su Jumis sutarti, - atsakė trumpai tėvas.

- Ką tamsta galvoji "dėl nieko"? - atsakė Policijos generolas, tyliai juokdamasis. - Sutarimas svarbesnis už pinigus, Krasnov'ai. Mums neįdomu jūsų praeitis. Mes viską žinome apie jus. Vis dėl to... yra kai kurių detalių apie jūsų vėliausius užsiėmimus, apie kuriuos nepakenktų išgirsti iš jūsų lūpų.

- Aš neturiu ko jums papasakoti! Nesuprantu viso to dėsimo. Pabalkit tą reikala! Kulka į pakaušį!...

- O ne, pone Krasnov'ai, - atsakė Merkulov'as perkreiptu šypseniu, sėsdamas į savo fotelį. - Taip paprastai reikalai nevyksta. Ką sau galvojat? Kulka į pakaušį, ir

Nuotrauka iš Broniaus Kvickio archyvo

Taip gyveno "privilegijuoti" lietuviai tremtiniai Sibire.

tiek? Nesąmonė, gerbiamasai! Jūs turite dirbti dėl to! Pakankamai laiko įlipti į karstą. Pakankamai laiko pavirsti į trąšą. Bet prieš tai - turit padaryti ką nors naudingą savo motinai tėvynei. Kurį laiką kirsite medžius, kurį laiką reikia dirbti kasyklose, kur vanduo stekia pusiaują. Praleisite kurį laiką prie 70-tosios paralelės...

Ten, žinote taip įdomu. Kaip sakome, tai bent gyvenimas. Jūs nemokate kalbėti m u s i š k a i. Jūs visai nesuviskiate visų stovyklinių išsireiškimų, kurie atsirado Arktikos Rato srityse. Išgirsite! Suliesėsite. Vaikščiosite mąkaroniškom kojom!

Čia generolas kavatojosi visu balsu. "Bet dirbsite!

Alkis privers!"

Sėdėjome tylūs. Mano galva užėmė ir rankos nuo bejėgiško įsiutimo prakaitavo.

- Mes turime statyti, pulkininke Krasnov'ai. Ir iš kur mes gausime darbininkų? Jokios naudos iš kartuvių. Laikai pasikeitė. Mirtis nuo kulkos - tik retais atvejais. Mums reikia darbo rankų, rankų, kurioms nereikia užmokėti. 25 metus mes laukėme šio susitikimo su jumis. Pakankamai ilgai tarp emigrantų muilinoje akis jauniems žmonėms užsienyje.

Merkulov'as truputį užduso nuo savo monologo. Stora gysla iššoko jo kaktoje ir akys prisipildė geliančia napykanta.

- Na, ar išsigandote dabar? Kodėl? Darbas jus gąsdina?... Bet apie ką mes čia kalbame? Jūs netikite nė vienu žodžiu, ką aš jums sakau ir aš netikiu jums. Man jūs esate Balti ir banditai, o jums aš esu Raudonasis pašlemėkas. Vis dėl to, mes - Raudonieji - valdom. Kaip ir 1920 m., galia yra mūsų pusėje. Nesitikim, kad pavyks perauklėti Krasnov'ą ir padaryti iš jo klusnią avele; jūs niekada mūsų nemylėsit, bet mes pajėgsime jus priversti dirbti komunizmui, jį statyti ir iš to gausime didžiausią moralinį pasitenkinimą!"

Merkulov'as nutilo ir įsmeigė akis į mano tėvą /bus daugiau /

gui. Po kelių mėnesių tokios tvarkos gyvenimas pavirsdavu neaiškia putiurle. Po šešių mėnesių mes pasidarydavom pusiau kvanktelėję. Galėjo žiemos skliautas viršuje būti nusėtąs žvaigždžių, galėjo būti atsitrenkusį vasaravisa tai buvo mums kino seansu... Mes pavirtome kurmiais. Ginkluotais, dresiruotais, prityrusiais ko mažiau dirbti, kurmiais. Mes dvėsėm iš nuobodulio. Tačiau kažkas darėsi...

Mano plaukai pradėjo slinkti. Kai parvažiavau namo, mano mama man parodė rašytus laiškus. Ten buvo prikritę antakių šerių. Prireikdavo ištisų savaičių, kad užgytų mažiausias įdrėskimas. Kišenėlėje ant krūtinės mes turėjome nešiotis kontrolinę kasetę. Ejo gandai, kad jau seniai jie buvo numušę toleruotinas radiacijos normas, kad visa apsaugos sistema buvo pasenusi, neefektyvi. Bet, gimę didžiame krašte, mes turėjome tėvynei pareigą. Ir ją pildėm. Vieną dieną šaudykloje aš prisirinkau pilną karišką kepurę žemuočių. Aš visad įsimesdavau dujokaukėn duonos žiauberę. Rydamas seiles prieš tą puotą, aš įsitaisiau už poligono barako, kai žvilgantis aulais paspyrė ir mano kepurė pasileido skrieti vairsu. Iš už mano nugaros išniro linksmai prasišėjęs skyriaus vadas. Nelaukęs pasi-aiškinimo, jis pasišaukė radiacijos dozavimo perdėtinį; taisi timplėlėjo aukštyn Geigerio stiebelį ir užklausė: "Ar prisirijai?" - "Neturėjau kada..." - "Tavo laimė!" Jo prietaisėlis ėmė džergždėti. Visai taip, kaip toji beržo sula, kurios buvome prisipylę, prakirtę kamieną durtuvu, į artilerijos sviedinio tūtą. Dozometras ėmė skambėti taip pat tą Naujų Metų dieną, kai buvom pasišovę zuikį. Taip pat, patikrinus avietes ar grybus".

Dmitrij Savitski. "BONS BAISERS DE NULLE PART" Paris, Alb. Michel, 1982.

Patrick M E N E Y

KORUPCIJA KARIUOMENĖJE

Seno italų komunisto, kuris pirmą kartą atidengė tikrovę vienos vakarieniškos Maskvos metu, akys buvo pilnos asarų. Vienas tarybinis žmogus jį perkirto: "Drauge mielas, visi tie dalykai mums žinomi. Jei mano trys vaikai priimti į specialias mokyklas, tai "blato" dėka."

O taip, Peppone verkė.

Reikia suprasti Peppone. Jis virš 30 metų kovoja partijos eilėse už "švaresnę Italiją". Jis svajojo apie geresnę santvarką ir apie Naująjį Žmogų. O širdies gilumoje jam liko vienintelis pasirinkimas tik tas "socializmas", kurį su entuziazmu tveria rusai. Ir štai jo pasaulis supliuško: ir dar kur, pačioje Maskvoje! Ir kas yra prokuroras? Jo paties draugai!?

/bus daugiau /

PAŽINKIME IR ĮVERTINKIME

/Ižanginis žodis "Technikos Žodžio" nr. 3./

Nobelio premijos įkūrėjo testamente metiniai nušimčiai dalijami į penkias lygias premijas: fizikos, chemijos, fiziologijos bei medicinos, literatūros ir taikos. Šios premijos mokslo pasaulyje vertinamos kaip aukščiausias pažymėjimo ženklas. Premijos laimėtojai gali būti asmenys ar institucijos. Nobelio premijos mintis, ypač apimtis, iškelia mums svarstytinus klausimus.

Nuopelnai žmonijai bei tautai negali būti ribojami ir matuojami viena kuria meno bei mokslo sritimi, bet plačiausioje apimtyje turi paliesti visas pažangą ir gerbūvį ugdančias meno bei mokslo sritis.

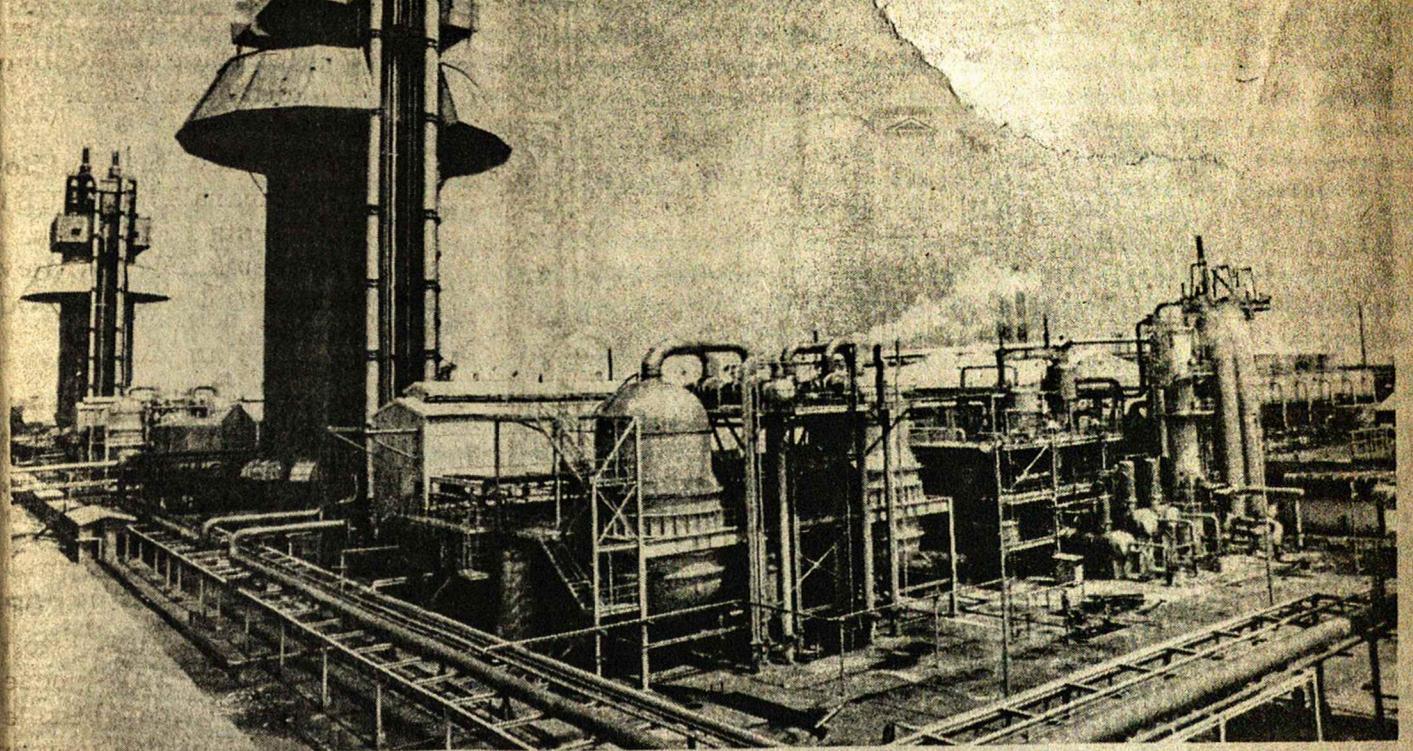
Mūsų periodinė spauda ir institucijos, žvilgtelėjus į jų kultūrinę veiklą, praktiškai yra apsiribojusios humanitariniais mokslais ir menu. Kasmetinės premijos, parodos, išleistos knygos ir jų vertinimai užpildo didžiąją tos spaudos dalį. Neturime statistikos, kuria galėtume remtis, bet aiškiai jaučiame, kad dauguma mūsų jaunosios kartos studijavo ir studijuoja praktiškuosius mokslus. Nemaža jų dalis užima aukštas pareigas ir plačiai dalyvauja kraštų profesinėje spaudoje ir leidiniuose.

Žinant mokslinių sričių įvairumą, kyla jautrus klausimas, kuo turėtume remtis norėdami pripažinti ir pagerbti iškilus savo mokslo darbuotojus. Rašančiojo nuomone, daugiausia reiktų remtis pasauline profesinė spauda ir tarptautiniais įvertinimais bei minėjimais. Jų atrinkimas būtų kruopštus tarptautinės spaudos sekimas ir paskelbtų studijų telkimas, kurį turėtų atlikti įvairių specialybių profesionalai.

Nemažiau opus klausimas yra laiko ir aplinkos pasirinkimas viešam pripažinimui ir pagerbinui.

Junkimės galimai pilniau prie šios minties įgyvendinimo. Tas sustiprintų mūsų visuomeninius, tautinius ir tarpusavio ryšius, ir pilniau bei teisingiau galėtume vertinti mūsų atsiekimus ir įnašus į pasaulinę spaudą ir pažangą.

J. Rimkevičius

Chemijos įmonė Maracaibo mieste (Venezueloje), kurios generaliniu direktorium buvo inž. Linas MAŽEIKAS.

TECHNIKOS ŽODIS. Nr. 3.1985. Leidžia Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Chicago Skyriaus Techninės Spaudos Sekcija. Išeina kas trys mėnesiai. Šį numerį redagavo V. Jautokas. Techniniai paruošė J. Rimkevičius ir A. Pargauskas. Viršelyje: Taika erdvėje. Spalvota grafika. Arch. Edmundas Rbas.

Prenumerata \$8,- metams. Studentams \$2,-metams.

Šio numerio turinys:

Pažinkime ir įvertinkime - J. Rimkevičius; Lietuviai technologai ir kiti profesionalai Venecueloje - P. A. Mažeika; Darbingumo pagrindų beleškant - R. S. Paulukonis; Laiko sąvoka visumoje - S. Juzėnas; Atsiusta paminėti - R. Jautokienė; Ką veikia kiti technologai - S. Juzėnas, K. Bertulis, V. Jautokas; Lietuvių fondas - J. Rimkevičius; Penktas Simpoziumas - J. Rimkevičius; Iš mūsų veiklos - P. Kiršinas; Kas naujo tėvynėje; Technikinė apžvalga - V. Jautokas; IV Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo leidinys - Ed. Arbas.

Be to yra aptariamas Septintasis Latvių Technikos Pažangos Mokslo Kongresas. Straipsnyje "Ką veikia kiti

technologai" ypatingas dėmesys atkreipiamas į ukrainiečių veiklą, aprašant pasikalbėjimą su Ukrainiečių Inžinierių Sąjungos Detroito Skyriaus pirmininku/prezidentu / Mykola Lawrin, P. E.; Taip pat aprašomi ir kontaktai su amerikiečių inžinieriais, jų sąjungos skyriai ir dvimėnės žurnalas Vector ir Illinois Engineer.

PENKTASIS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

organizuojamas Lituanistikos Instituto, Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos ir Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos. Jis įvyks 1985 m. LAPKRIČIO 27-30 d. d. JAUIMO CENTRE, 5620 So. Claremont Ave., CHICAGO, ILL.

Numatyta bendrinių paskaitų - 3, humanitarinių ir socialinių mokslų - 82, o medicinos mokslų 37 paskaitininkai.

Technikinių mokslų sekcijos vadovais bus: Algis BANELIS - skaitys paskaitą "Lietuviški statiniai gyvenamojo krašto kontekste". Albertas J. KERELIS - "Statybos kordeksai"; Bronė KOVIENĖ - "Post moderni architektūra Amerikoje"; Henrikas LUTZ - "Post moderni architektūra Europoje"; Eglė RIMAVIČIŪTĖ "Architektūriniai elemen-

tai miestų sudėtyje". Chemijos srityje - J. V. DUNČIA - "Peptidų sintezė"; Elektrotechnika - Viktoras JAUTOKAS - "Kaip mums tarnauja policijos radijo ryšių sistemos"; Gamtos apsauga - Valdas V. ADA MKUS - "Didieji ežerai"; Vibrotechnika - Rimas VAICAITIS - "Virpesių ir triukšmo problemos erdvėlaivyje".

PROGRAMOS SANTRAUKA atrodo taip:

Lapkričio 27 d., trečiadienį - Susipažinimo Vakarų Jaunimo Centro kavinėje. Registracija.

Lapkričio 28 d., ketvirtadienį - 14:00 val. - Atidaromasis Posėdis; 16:00 val. Muzikologijos sesijos paskaitos. Po paskaitų supažindinimas su Lietuvos pokario laikų muzikine kūryba.

Lapkričio 29 d., penktadienį - 9:00 iki 17:00 val. paskaitos septyniuose sesijose. 19:00 - literatūros - muzikos vakaras, Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos įteikimas ir kom. G. Gudauskienės kūrinių recitalis.

Lapkričio 30 d., šeštadienį - paskaitos septyniuose sesijose. 19:00 val. Baigminis pokylis - banketas.

Gruodžio 1 d., sekmadienį - pamaldos Jaunimo Centro koplyčioje ir vainiko padėjimas.

Simpoziumo laikų vyks įvairios parodos.

Amerikos Lietuvių Kinematografijos Pradmenys

Vytautas A. Jonynas

/ p a b a i g a /

Visumoje iš knygos galima jausti, kad jei noras tapti kino žvaigžde viliojo nemažai merginų ir berniukų / kai kuriems, kaip sakėm, pavyko prasimušti, dažniausiai vaidinant charakterinius vaidmenis /, tai neaptinkam jų tarpė nė vieno filmo statytojo ar režisieriaus. Visiems suprantama kodėl. Hollywoodas nesidrovėjo importuoti iš Europos geriausius režisierius, užpildamas juos pinigais. Prasimušti niekad nebuvo lengva. Verta tai prisiminti tiems, kurie tauškia niekus apie Jurašą.

Kaip bebūtų, šiuo metu esama puikiai paruoštų dokumentinių, mokslinių filmukų gamintojų, turime vieną pagarsėjusį piešinių - multiplikacinių filmų kūrėją / Frank Onaitis /, daug puikių filmuotojų, vieną "script-writer" / John Milius /, vieną gabų telefilmų ir pritaikymo knygų ekranui rašytoją Martin Malulis / Playhouse 90 serijos kūrėją /. Visi tie dalykai maniniai stebina, kadangi tai daugumoje jauni žmonės, bet spėję jau būti apdovanoti žymenimis už tobulai atliktą darbą. Žinant, kad šiandien esam naujo perversmo kinematografijos srityje - vaizduojančių ir telefilmų gamyboj - akivaizdų, turėjimas tokių kvalifikuotų žmonių suteikia išeivijos išlaikymui tam tikrų vilčių. Bent tokį išpūdį sukelia R. M. Lapo knyga. Reiktų, atrodo, vien pajungti jų talentą lietuviškų projektų įgyvendinimui. Juo labiau, kad turim kanadietišką pavyzdį. Maža bendrovė Toronto / Atlantis? / prasimušė į amerikiečių rinką, gamindama telefilmas pagal kanadiečių autorių noveles. Garbiausia jų inscenizacijų buvo Alice Munro "Boys and Girls". Mūsų pradininku šioje srityje, deja, tebuvo vien Romas Sležas su "Velnio bala". Bet pradžia graži.

Konkuruoti su Hollywoodu, žinoma, neįmanoma. "Ten, ekrane sužibus" autorius tačiau sumini, gal kiek didžio - damasis kaip tinka istoriko darbui, lietuvių pastangą su - sukurti ilgo metražo filmą. Tai buvo nebylio filmo laikais, ir tokiu buvo "krutamas paveikslas" - "Naktis Lietuvoj", "padirbtas Valuskis Pictures Corporation, lošiant lietuvišiais artistais" 1925 m. Ar tai iš tikrųjų pirmoji lietuvių filmas? Amerikoje taip, bet Lietuvoje?

Čia tenka prisiminti, kad Lapo knyga aptaria vien Amerikos lietuvių veiklą. Apie dirbusius kitar - vokiečių "Ufoj" ar Prancūzijoje, jis nekalba. Nors aptinkam, kad mūsų etnografinio filmo pradininkas Vladislovas Starevičius darbavosi Prancūzijoje iki 1950 metų. Jis vadina - mas pasaulio lėlių filmų pradininku, bet sprendžiant iš jo 4 psl.

filmukų aprašymo, tai Dziga Vertov'o talento žmogus. Jau 1909 metais jo filmo kalbos pagava nuostabi: "Žiūrovams kėlė šypseną, kai šventoriuje, nepasidalindami išmalda mušasi elgetos. Filmas baigiasi į Nemuną besilei - džiančiai saule ir iš vandens brandančių būrelių karvių".

Apie pastangas sukurti filmų pramonę Lietuvoje ir pastatyti pirmą ilgo metražo kūrinių, iš Lapo knygos su - žinome tik netiesioginiu keliu. Paašškėja, kad tuo metu, kai Valuskis suko savo "Naktį Lietuvoj", buvo Kaune žmonių, kurie kurstė brolius lietuvių Amerikoje steigti Lietuvoj filmų studiją. Nors užuomazgų jų jau būta. Bent nestigo visokių aferistų. Savo kvietime Pranas Pakštas rašė: "...1927 metais Kaune ūmai atsiradė net trys filmų studijos, bet tai buvo lengvo pasipelnymo mėgėjai... Liko tik viena kiek rimtesnė operatoriaus p. Dunajevio vedama, vardu "Aksis"... 1928 m. /toji/ studija vėl atsiradė ir joje dėstė pamokas žinomas Valst. teatro režisierius p. K. Glinskis... Liko tik pradėti darbą, net ir veikalas buvo parinktas, būtent "Eglė, žalčių karalienė", bet neturint lėšų, filmos darbas nebuvo pradėtas. Vėliau tik Karo Mokslo Valdyba sumanė pasinaudoti bedarbe studijoje ir pasiūlė pastatyti 2000 metrų filmą "Lietuvos kareivį". Scenarijų rašė pulk. Brazulevičius, kuris ir ėmėsi ir taip sunkaus darbo - režisuoti, turėdamas visai mažai supratimo apie kino darbą. Filmos darbas tęsėsi visą 1928 m. vasarą ir vistiek filmas nebuvo baigtas". Tai tiek sužinom apie "Piccolo soldato lituano", kurį italų kino enciklopedija vadina pirmuoju lietuvišku filmu.

Kitoje vietoje /kalbėdamas apie K. Lukšį/, Lapas prisimena, kad jis 1932 m. atvežė Amerikon septynių dalių filmą "Onytė ir Jonukas" ir sako: "Filmas suktas 1931 m. Kaune "Akies" bendrovės ir laikomas pirmuoju lietuvišku meniniu filmu". Svarbiausius vaidmenis jame atliko V. Lietuvalytė ir B. Sipavičius.

Visa tai - žila senovė, bet ironiška, kad prireikė 40-ties metų, kad pasirodytų J. A. V. kitas /po Valuskio/ meninis filmas lietuvių kalba, būtent Birutės Pūkelevičiūtės "Aukso žąsis". Jį aptardamas Lapas pasitenkina vien pasikalbėjimo su režisierė ir premjeros programos lėpeliu perspausdinimu. Jokių atsiliepimų spaudoje nemini - ma, nors, sakysim, brolių Mekų kūrybai aptarti nepasi - gailima citatų apie "Hallelujah the Hills" prancūzų, šveicarų ir kvebekiečių laikraščiuose. Tiesa, iš lietuviškųjų laikraščių cituojama "Vienybė". Galima sutikti, kad Mekų darbo pripažinimas nusipelno ilgesnio aptarimo. Juk jis buvo naujosios amerikiečių eksperimentinės kinematografijos Guru, be to "Film Culture" žurnalo leidėju, atsieit visuotinai pripažinta kino pasaulyje asmenybė. Buvo laimėjęs taip pat Venecijos filmų festivalyje Grand Prix už

"The Briggs" ir kas matė ją. Kanados televizijoje žino kokia tai buvo sukrečianti filmas. Nežiūrint to, nelygus atseikėjimas nuopelnų prašosi komentarų.

Suprantama, kad atliekant tokio pobūdžio žinyną, kokiu yra visumoje "Ten, ekrane sužibus" pagrindiniu autoriaus rūpesčiu buvo surinkti kiek galint daugiau istorinių faktų, filmografijos. Nevisada žmogiškai įmanoma buvo visa tai dar papildyti spaudos atsiliepimų ištraukomis. Tai prisiminus, R. M. Lapo atliktas darbas išspūdingas, rimtas, svarus ir reikšmingas. Pionieriškas. Bet, prisipažįsta pats autorius, neabejotinai jame esama spragų. Mums Kanadoje, pav., pažįstama B. Hasanavičiaus pavardė, dirbančio Office National du Film. Bet kas jis toks? Žinom tik pavardę. Kalbant apie lietuvių, prasimušusius į kino žvaigždes, truputėlį keista, kad leidinyje neminimas kaubojus Tom Mix. Lietuvoje mums skelbė jį esant Tomu Mikšiu. Bet ieškojom "žinystos" Lietuvių Enciklopedijoje ir neradom. Pasigendami ir žibo, kuris gamindavo Lietuvoje kino kroniką "Aksis"?/. Atsimenat šūkį "Aksis viską mato, viską žino"? Šiuokart žibas minimas Lietuvių Enciklopedijoje. Lapo knyga iš viso nepamini kaip Lietuvoje atsirado kino kronikos, kurias gudri mūsų valdžia reikalavo rodyti prieš kiekvieną svetimtaučių filmų demonstravimą. Nuo kada teko Fox'ui sinchronizuoti savo apžvalgą, prabylant neįmanomu akcentu: "Savaitynė ir ir garsynė Fokso apžvalga"? Kur ir kas tai darė? Ar kauniškių kronikų atsiradimas paveikė Amerikos lietuvių aprūpinimą vaizdais iš tėvynės, ar nebuvo jokio bendra - darbiavimo su kraštu? Žodžiu, daug klausimų. Ir tai gerai, nes Lapo knyga nėra vien albumėliu - žinynu, bet knyga, verčiančia susimąstyti apie daugelį dalykų mūsų kultūrinuose baruose. Ir tuo daug reikšmingesnis kūrinys už banalų filmų almanachą.

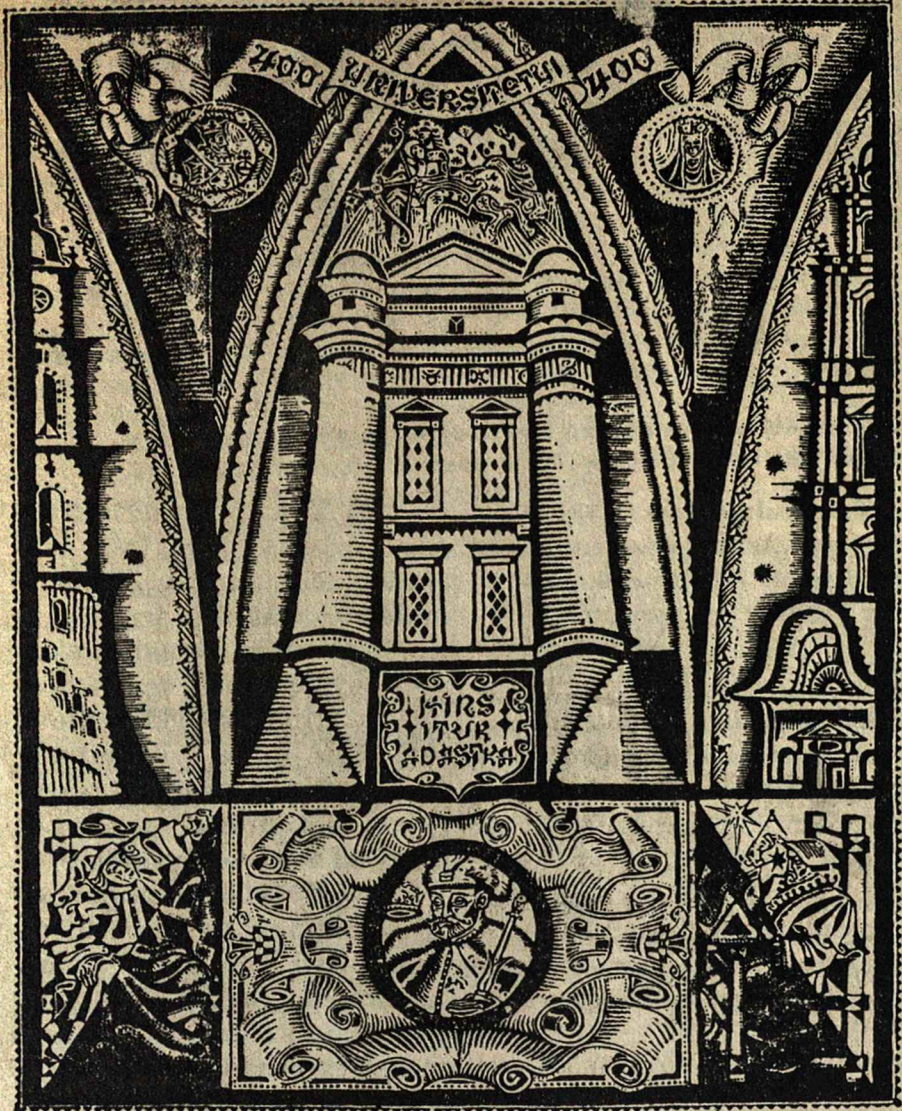
Užverčiant leidinį dingteli dar kita mintis. Autorius įtikina skaitytoją, kad yra daug kvalifikuotų žmonių kinematografijos srityje, kad atliktas daug svarbių dokumentinių filmų. Yra pav. J. Kežio Foto Archyvas, jo serija "Dvylika" ir t.t., ir t.t. Norisi tačiau pasiklausti, kodėl tie dalykai nerodomi, kodėl jie nekeliauja "iš kaimo į kaimą, pas jaunus, senus" po išeivių kolonijas? Ypatingai, kai mažosios kolonijos metų metais skundžiasi dvasinio peno stoka. Kodėl jos nedemonstruojamos, kol dar esama žmonių, dar galbūt norinčių tuos dalykus pamatyti?

Raimundas Marius Lapas. TEN, EKRA NE SUŽIBUS. Amerikos Lietuvių kinematografija. 1909-1979.

Chicago. The Baltic Cinematographic Research Centre Press, 1983. 384 psl. Kietais viršeliais. A plankas Petro Aleksos. Kaina \$20.

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIOJE)

A. Skirutyte. Universiteto širdis. Iš triptiko "Vilniaus U-tui 400 metų", 1979. Spalvotas lino raižinys.

ARTEJA SOL. KIPRO PETRAUSKO SUKAKTIS

Š. m. lapkričio 23 d. sueis 100 metų nuo mūsų žymiausio operos solisto, Lietuvos Operos pradininko Kipro Petrausko gimimo. Taip rašoma dabar Lietuvoje. Pagal išeivijoje leista Lietuvių Enciklopediją-Kipras Petrauskas gimęs 1886 m. lapkričio mėn. 10 ar 22 d.

Šiai sukakčiai pažymėti sudaryta komisija, kuriai vadovauja Lietuvos TSR Aka - deminio Operos ir Balo Teatro direktorius ir meno vadovas sol. Virgilijus Norėla.

Numatoma, kad lapkričio 23-čią pažymės teatrai, konservatorija, filharmonija, radijas, televizija, spauda.

• Mirė Genrikas ZIMANAS, Lietuvos komunistų partijos Centro Komiteto narys. Profesorius, filosofijos mokslų daktaras, buvęs "Tiesos" ir "Komunisto" redaktorius. Buvo beabėgiąs 78-tuosius gyvenimo metus.

• MEDŽIOTOJŲ DRAUGIJA šiuo metu turi 23 veislinius šunis, o bendras jų skaičius

siekia 3.000. Medžioklinius šunis augina Trakų veislynas bei patys medžiotojai.

PASIŽYMI "KAUNO BALDAI"

I "Kauno Baldų" gamybini susivienijimą įeina 4 žmonės. Čia pagaminti baldai turi gerą reputaciją už kokybę ir užsakymų atlikimo punctualumą.

Eksportuojama į Japoniją, Olandiją, yra užsakymų iš Belgijos, Anglijos, Mongolijos. Vyriausias inžinierius yra Antanas Vilnius. Vyriausias meistras Jurgis Glazneris.

Čia buvo užsakyti baldai ir Kauno Muzikiniam Teatrui, Akademiniam Operos ir Balo Teatrui Vilniuje bei memorialiniam centrui Uljanovske, Sov. Rusijoje.

KAI REIKALAS

NEREPREZENTACINIS
Daukšių ir Lenkimų tarybinių ūkių darbininkai džiaugiasi, kad gali į darbus nuvykti traukiniu, dabar sustojančiu Palukneje. Tik nėra paaukštintos aikštelės, kad galėtų keleiviai užkopti ant vagono pirmojo laiptelio. Išradinti žmonės -

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO IR JUMORO IR IŠMINTIES!

liai atsineša kopėčias ir lipa į vagoną. Tikriausiai pro čia turistai neprava - žiuoja, tad nėra ko tvarkyti.

• Vinco Aurylos apybraižą LIETUVIŲ VAIKŲ LITERATŪRA į vokiečių kalbą vertė dr. J. D. Rangė. Muenchene, Tarptautinė jaunimo biblioteka ją išleido.

• Vinco Mykolaičio-Putino romaną ALTORIŲ ŠEŠĖLYJE versta į rusų kalbą N. Neporožnia, išleido Kijevo leidykla "Dnipro" 50.000 egz. tiražu.

• Smulkiosios grafikos III - joje tarptautinėje bienalėje, vykusioje Lenkijoje, Lodzėje, garbės medalį gavo I. Daukšaitė-Guobienė.

SURASTAS INDĖNŲ METROPOLIS PERU RESPUBLIKOJE

JAV archeologų ir kitų mokslo sričių ekspedicija, kuriai vadovauja G. Savoy neseniai paskelbė, kad pietinėje Amerikoje, Peru respublikoje, viename Andų kalnų slėnyje užtiktas senas indėnų metropolis. Apima apie 120 kv. km, plotą, kuriame suskaičiuota 3.950 pastatų. Spėjama, kad šioje vietovėje indėnai gyveno jau prieš 800 m. pr. Kr. Vėliau, dėl nežinomų priežasčių iš Š. Amerikos kontinento į Pietų Ameriką siūbtelėjo kita indėnų giminė, vadinama inkais ir apie 480 m. įkūrė imperiją, kurios sąstatą įėjo Bolivija, Argentina, Čili, Ekvadoras ir kiti plotai. Anot inkų legendos, pirmasis imperatorius buvęs Pachacuti, kuriam buvo pavesta dievų valdyti žmones ir juos mokyti paklusnumo valdovui. Imperatorius valdęs žmones pagal tam tikrą politinę sistemą, kurios vyriausia galva buvęs pats imperatorius ir visi jo pavaldiniai buvo vadinami "inca".

Griuvėsiuose surasti daiktai reprezentuoja aukštą inkų civilizaciją: jie naudojo prijuokintus gyvulius laukų darbams, augino daug medvilnės, iš kurios moterys sugebėdavo išausti medžiagos rūbams, vyrai mokėdavo iš akmenų ir kitos medžiagos pastatyti namus. Žinojo ir kaip iš grūdų pasigaminti alkoholinio gėrimo. Inkai augino bulves, kurios vėliau išplito ir Europoje. Jų religija tačiau buvo labai sudėtinga: jie garbino daugybę dievų, neišskiriant ir saulės, žemės bei įvairių rūšių naminių dievų. Vyriausias dievas buvo Viracocha. Dievų dieviškumą jie bandė pažinti panaudojant burtus, magiką.

Apie 532 m. į Pietų Ameriką pradėjo plūsti ispanai, kurie netrukus ir sugriovė inkų imperiją. Paskutinį inkų imperatorių Atahualpą jie areštavo, o jo valdininkus išžudė. Pajutę, kad indėnai turi daug aukso ir sidabro, pareikalavo aukso pripildyti vieną kambarį, o kitą - sidabru. Indėnai ispanų reikalavimą lengvai išpildė, kad tik išvadavus jų myliną imperatorių. Bet ispanai vistiek jį nužudė.

Ispanai indėnus nustūmė į Andų kalnus pagal Pacifiko vandenyną. Inkai buvo kelis kartus sukilę prieš naujus valdovus ir kukurūzų išteklis paslėpė kalnuose. Ispanai griežėsi represijų. Ypatingu žiaurumu pasižymėjo Ispanijos gubernatorius Francisco Pizarro. Jis atstatė inkų imperijos sostinę Cusco ir stengėsi pakeisti inkų papročius, visai juos persekiodami, bet tai jiems nepavyko. Dar ir šiandien Peru respublikoje priskaitoma apie 7,5 milijono indėnų, kurie tebesilaiko savo senųjų papročių.

1821 m. Peru atsikilo nuo Ispanijos ir pasiskelbė nepriklausoma valstybe - respublika. Jos plotas siekia 1.285 216 kv. km., kuriame gyvena apie 21,5 ml. gyventojų. Dauguma jų verčiasi žemės ūkiu arba augindami bananus, kavą, medvilnę. Eksportuojama daug vario, kurio randama nemažai kiekiai, taip pat sidabro. Gyventojai mišrūs - indėnai susimaišę su ispanais, kurie vadinami metisais. Dabar nemaža indėnų yra baigusiu aukštuosius mokslus ir gyvena miestuose; kiti tebegyvena Andų kalnų atšlaitėse ar slėniuose. Peru klimatas - tropikinis. Pagal Pacifiko pakrantę yra vėsesnis ir nuo lapkričio iki balandžio mėnesio temperatūra laikosi apie 23 laipsnius Celsijaus.

Peru respublika savo teritoriją rikiuojasi tarp Brazilijos ir Argentinos.

P. INDREIKA

KREVI VEIDRODŽIAI

"Rūkančių ar nerūkančių salion?"

• Jauna moteris apsipirkimo centre stūmė prieš save vežimėlį, pilną prekių. Ant jų viršaus sėdėjo kūdikis, o ji kitoje rankoje dar laikė stiprų berniuką apie 2-jų metų amžiaus.

-Na, - sušuko pardavėja, - ar toks didelis vaikas negali pats paeiti?

- Ir dar kaip! - atsakė motina. - Todėl aš jį ir nešu.

• Gamtininkas keliavo greitkelio ir pamatė tik ką pervažiutą didelį kurmį. Išsukęs iš kelio, pasiėmė popierinį maišą ir atsargiai jį dėjo, kad pamaitintų šviežiena savo naminę pelėdą. Netrukus išsuko iš kelio kitas automobilis. Išlipo pagyvenusi moteriškė ir įkišo jam 10 dolerių į kišenę, šakydama: "Nusipirk ką nors žmoniško pavalgyti", - ir nuvažiojo. Šį įvykį pasakojo amerikietis Andrew Simmons. / "R.D."/

IEŠKANT PAKILIOS NUOTAIKOS

Daugelis išgeriančiųjų, nesvarbu alkoholikai ar ne, pridengia savo vidinį nerimą malonumu išgėrus taurelę. Šitoks metodas - pabėgimas nuo skausmo į malonumą - vadinamas "dangstymasis taurele", arba, kaip anglai sako "escape drinking".

Bet tūkstančiai mūsų dažnai paimdavo tą pirmąją taurelę, būdami geroj ar linksmoj nuotaikoj. Tikrai, kai mes pažiūrime į savo praėjusius išgėrimus, daugelis mūsų gerėmė, kad sustiprintume dar daugiau savo džiaugsmingą nuotaiką. Šitie pergyvenimai - patyrimai skatina patarti: "Būk labai atsargus, ypač per gyvenimo džiaugsmingus momentus ar momentuose, kai jautiesi nepaprastai gerai".

Kai gyvenimas klojasi nuostabiai gerai, kai pasijauti esąs nealkoholinėje pakilioj nuotaikoj / anglai vadina "high" - BŪK ATSARGUS! Tokiais momentais, net ir po ilgalaikio blaivumo, mintys apie taurelę gali atrodyti labai natūralios ir senų laikų girtavimo mizerijos laikinai dingsta iš atminties. Galvojimas tik apie vieną čerkutę" neatrodo taip baisus, ir mes pradėdame save apgaudinėti, kad vie - na "čerkutė" nebus pražūtinga ir mums nieko blogo nepadarys.

Teisybė, viena taurelė nieko blogo - normaliai ją naudojantiems. Bet mūsų alkoholinių problemų pergyvenimai parodo, kad ta viena, nekalta taurelė gali padaryti į ne - normaliai naudojančiam žmogui: anksčiau ar vėliau toks save įtikins, kad dar viena taurelė irgi nepadarys skriaudos... Tada, - gal dar pora?

Ceremoninis, šventinis išgėrimas labai patrauklus yra tiems, kurie turi progos pasilinksinti su draugais ir giminėmis, kurie gali saugiai gerti alkoholį. Jų raginimas verčia mus neatsilikti ir daryti tą patį.

Galbūt, išgerti "čerką" alkoholio, jau nuo senų laikų yra mūsų kultūros priimtina dėl draugiškumo ir pakilios nuotaikos; taip pat ir per laidotuves. Šitas ryšys tarp "čerkutės" ir geros nuotaikos, mums, nustojusiems gerti, ilgai pasilieka protavime ir pašamoneje, nors mes išmokome gyventi be "čerkutės".

Dabar mes išmokome kaip atsikratyti arba priimti visuomenės spaudimus išgerti, kad ir "tik vieną čerkutę". Trumpai tariant, prisiminkime, kad jokia situacija mūsų "neatleidžia" nuo alkoholio, nuo ligos, kurios veikia mas prasideda kai tik praryjam alkoholio, nesvarbu kokių laikų, dėl kokių pasiteisinimo ar ir be jokios priežasties.

Kai kuriems iš mūsų impulsas smagiai išgerti, kai jaučiamės ypatingai gerai, pasidaro dar labiau klaidingas, kai nerandame ypatingos progos švęsti ir nėra spaudimo iš visuomenės išgerti. Tai gali įvykti labai netikėtai ir nelauktai, ir gal būt niekados nesuprasime, kodėl taip atsitinka.

Dabar mes išmokome neišsigąsti, jeigu ateina mintis išgerti. Pagaliau, tai yra labai normalu pagalvoti apie išgėrimą ypač šiais moderniais laikais.

Bet - pagalvoti apie išgėrimą nėra tas pat, kaip trokšti išgerti. Nei vienas, nei kitas neturėtų mūsų nuvaryti į nusiminimą ir baimę. Bet turėtume žiūrėti į šiuos atvejus kaip į persėjimo ženklus, primenančius alkoholizmo pavojus.

Tie pavojai yra visam - amžinam laikui, nors mes ir labai gerai jaustumės ir galvotume, kad ir negalėtų geriau būti.

Atsiminkime, kad esame tik vienos taurelės nuotolyje nuo pasigėrimo.

DEIMANTĖ

ASMENIŠKOS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Po naujų pertvarkymų ir taisyklių pakeitimo siuntiniams į Lietuvą siūsti, padėtis stabilizavosi ir dabar galima pasiųsti daug vertingų dovanų savo artimiesiems Lietuvoje.

Pasiunčiame jūsų pačių dovanas arba priimame užsakymus tik geros rūšies prekėms už kompetingą kainą.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, išrūpiname Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu, naudingiausiu ir tinkamiausiu paveldėtojų būdu.

Dėl visų smulkių informacijų ir patarimų prašome rašyti:

Z. JURAS

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT BR1 4HB, ENGLAND.

TEL. 01 460-2592

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544

Ottawa 523-9977

Toronto 469-3693

Hamilton 522-8392

London 438-1122

Windsor 252-3842

Calgary 287-2712

Winnipeg 233-3508

Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENI, 7222 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.

8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);

Henrikui N.: 366-7770 Dainiui L.: 768-9606;

JONIUI R.: 337-8637

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	I M A:
8 1/2 % už 90 dienų term. indėl.	už asm. paskolas nuo 11 %
8 1/2 % už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskol.
9 % už 1 metų term. indėlius	(mortgages):
9 1/2 % už 2 metų term. indėl.	su nekeičiamu nuošimčiu
9 1/2 % už 3 metų term. indėlius	1 metų 10 1/2 %
9 % už pensijų planą	2 metų 11 %
7 1/2 % už specialią taup. s-tą	3 metų 11 1/2 %
7 % už taupymo s-tas	(fixed rate)
6 % už čekių s-tas (dep.)	su keičiamu nuošimčiu
	1, 2 ar 3 metų. 9 3/4 %
	(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 45 MILIJONŲ DOLERIU

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgidičius iki 75 % įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju a, draustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos:(Line of credit) ir antrieji mortgidičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadi., antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 v.r. iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 v. r. iki 8 val. v.; šeštadieniais - nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: **532-8723** ir **532-1149** M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. •TELEFONAI: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI VIRŠ 27 MILIJONŲ DOLERIU	KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	90 dienų term. indėlius ..	8 1/2 %
Antradieniais 10-3	180-185 d. term. ind.	8 1/2 %
Trečiadieniais uždaryta	Term. ind. 1 metų	9 %
Ketvirtadieniais 10-8	Term. ind. 2 metų	9 1/2 %
Penktadieniais 10-8	Term. ind. 3 metų	9 1/2 %
Šeštadieniais 9-1	Pensijų s-tą	9 %
Sekmadieniais 9-12:30	Spec. taup. s-tą	7 1/2 %
	Taupomųjų s-tą	7 %
	Depozitų-čekių s-tą	6 %
DUODA PASKOLAS:		
Asmenines nuo	11 1/2 %	
Mortgidičius nuo ..	9 3/4 % - 11 1/2 %	

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS nuo 9:30 - 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgidičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmenines paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (travelers cheques). Neimam mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MUSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS!

toronto

•LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA savo paskutiniame posėdyje paskyrė \$3700 auką KLB Toronto Apylinkės rengiamosioms 30-tosioms Kanados Lietuvių Dienoms apmokėti daliai patalpų nuomoms.

•ŠVIETIMO FONDO "LABDARA" aukotojai bus įrašyti specialioje lentoje, kuri bus įrengta LN Vytauto Didžiojo Menėje. Projektas jau paruoštas.

TORONTO GINTARIEČIAI PRADEDA NAUJĄ SEZONĄ

"Gintaro" Ansamblio pradėjo repeticijas sekmadieniais Lietuvių Namuose.

Vaikų grupėms vadovaus R. Rusinavičienė ir A. Biretaitė. Repeticijų pradžia 6:30 v.v. Jos vyks Prisikėlimo Parapijos patalpose.

Į vaikų grupes dar priimami šokėjai nuo 8 m. amžiaus.

Tose pačiose patalpose vyks ir vidurinėsios grupės šokėjų repeticijos - nuo 13 metų amžiaus/. Vadovauja R. Yčienė.

•Dail. S.ŠILEIKIENĖ-VALIŪNAITĖ dalyvauja parodoje, skirtoje Toronto miesto parvaizdavimui "The Market Gallery" patalpose. Paroda veiks iki š.m.SPALIO 20 d. Kataloge išspausdintas jos paveikslas ir suminėtos parodos, kur ji yra dalyvavusi, bei dailės mokyklos, kur ji studijavo Kanadoje ir Prancūzijoje.

•Dr. Raimundas ZABIELIAUSKAS išlaikė egzaminus, suteikiantis jam galimybę praktikuoti mediciną ir Amerikoje, jeigu to reikėtų. Jis augo ir mokėsi Montrealyje. Buvo ir "Gintaro" Ansamblio narys nuo pat įsteigimo dienos.

WASAGOS JAUNŲ ŠEIMŲ STOVYKLA

Jau treči metai iš eilės Kanadoje, Ontario provincijos vidurinėje dalyje, prie gražaus Georgian Ilankos ežero krantų, smėlynuose ir pušynuose paskendusioje Pranciškonų stovyklavietėje yra ruošiamas specialiai stovykla šeimoms, turinčioms jaunus vaikučius. Taigi, ir vadinasi Jaunų Šeimų Stovykla. Stovyklą organizuoja Prisikėlimo Parapijos Torontė Jaunų Šeimų Sekcijos globoje kas metai sudaromas specialus stovyklos organizavimo komitetas.

Šių metų stovyklą organizavo: Žibutė Vaičiūnienė, Nijolė Simonavičienė ir Gabija Petrauskienė - visos iš Toronto. Stovyklos metu darbelius pravedė Žibutė Vaičiūnienė, dainavimą Nijolė Benotienė, pasakų valandėlę Jūratė Stirblienė iš Philadelphiajos. Sportą-žaidimus vaikams pravedė Ilona Samlenskienė iš Toronto. Vakarinių programų rūpinosi Ingrida ir Kęstutis Civiškai iš Cleveland'o. Stovyklos komendantais buvo Vaidotas Vaičiūnas ir Algis Simonavičius iš Toronto.

Ūkvedžio pareigas trečietai iš eilės atliko Alfonsas Juozapavičius iš Toronto ir administracinius reikalus rūpinosi Gabija Petrauskienė. Stovyklos vyriausia virėja paruošusi tikrai puikų maistą - Angelė Ambrozaitienė iš Newmarket, Ontario; jos pagalbininkės - J. Greičiūnienė iš Newmarket ir Laima Underienė iš Toronto.

florida

•JAV LB Tarybos suvažiavimas įvyko rugsėjo mėnesio 20-22 dienomis Detroitė. Sesijos metu buvo renkama nauja JAV krašto valdyba ir prezidiumas. Iš Floridos apygardos į sesiją buvo atvykę: A. Armalis, kun. Dabušis, A. Karnienė, M. Krasauskas ir K. Urbšaitis. LB veiklos reikalais klausimus bei sumanymus raštu prašoma įteikti bet kuriam aukščiau suminėtam atstovui.

•"Saulės" lituanistinė šeštadieninė mokykla šiuos mokslo metus pradėjo rugsėjo mėn. 7 d. 9 val. ryto, mokyklos patalpose, Don Vista Community Center, 3300 Passa-Grille Way, St. Petersburg Beach, Fl. Veikia lituanistinė pradžios mokykla, aukštesnioji lituanistinė mokykla ir tautiniai šokiai. Maloniai prašome St. Petersburg ir apylinkėse gyvenančius visus lietuvių kilmės vaikus, jaunuolius arba norinčius lietuvių kalbą ir žinias papildyti, registruotis ir lankyti "Saulės" lituanistinę šeštadieninę mokyklą.

Informacijos reikalais prašome kreiptis į mokyklos vedėją M. Peteraitienę, tel. 367-4700, arba į tėvų komiteto pirm. R. Moore, tel. 345-0082.

•Mūsų dabarties kultūrinių apraiškų išsaugojimui St. Petersburg yra sukurta organizacija, kuri vadinasi

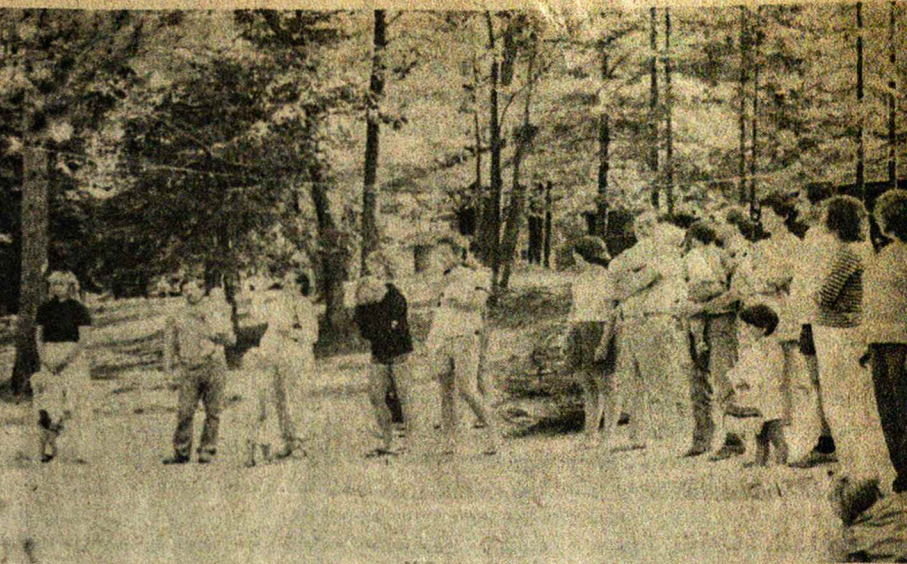
Jaunų Šeimų Stovykla Wasagoje susideda iš organizuotos programos dalių, pritaikytų vaikams ir neorganizuoto bendravimo laiko suaugusiems, kad šeimoms būtų proga kartu patostogauti bei kartu išjungti įvairius užsiėmimus. Viskas pravedama lietuvių kalba. Rytais vykdavo vaikams /pagal amžiaus grupes/darbeliai, dainavimas ir pasakų valandėlė. Tėvams, kurie vaikų nepalydi į užsiėmimus, laisvas laikas. Po pietų maudymasis prie plataus, smėlėto ir negilaus Georgian ežero/8 minutes pėsčiom nuo stovyklavietės/. Po maudymosi kas nori grįžta stovyklavietėn suaugusių krepšiniui arba tinkliniui ir vaikų sportui- žaidimams; kas nori, pasilieka prie paplūdimio iki vakarienės.

Vakaraais būdavo proga šeimoms išjungti vakarines programas: šeštadienį - Julius ir Danutė Stankai iš Cleveland'o pravedė žaidimų vakarą, kuriame vaikai turėjo proga išbandyti savo sugebėjimus, užmetant rinkę ant kuoliuko, pataikant į taikinį ir panašiai. Sekmadienį - dainų laužas. Dainas išvaidino šeimos. Pirmadienį - pasakų laužas, kurias išvaidino šeimos, įjungiančios visus šeimos narius net ir tuos, nepasiekusius pirmų metų amžiaus. Antradienį - proga atsigauti, nes Vaidotas Vaičiūnas, Ramūnas Underys, Laima Dambrauskaitė ir Paulius Vytaš - visi iš Toronto - atliko pilną vakaro koncertinę programą, susidedančią iš Ramūno Underio sukurtų dainų ir naujausių dainų iš Lietuvos.

LAVA (Lietuvių Amerikoje Video Archyvas). Jos tikslas - video pagalba užfiksuoti mūsų visuomenėje vykstančias kultūrines apraiškas ir išsaugoti visa tai ateities kartoms. Be to, yra sudaroma galimybė mažesnėms kolonijoms, lietuvių namams, senelių prieglaudoms pasinaudoti pajėgesnių kolonijų kultūriniais renginiais video pagalba.

Sios organizacijos sumanytojas yra mūsų kolonijos gyventojas Zigmars Radvila. Šiam reikalui jis yra išleides daug savo lėšų. LAVA Floridos valstijoje yra įregistruota kaip "non profit" organizacija. Visuomenė yra prašoma šią organizaciją ir jos veiklą paremti finansiškai. Informacijos reikalais prašoma kreiptis vakaraais į Z. Radvilą, tel. (813) 360-9144, arba į A. Mieželį. Norintieji LAVA paremti finansiškai, prašomi kreiptis į išd. A. Česnaite. A. Mieželio ir A. Česnaite's adresas yra Lithuanian Fed. Credit Union "Kasa", 400 70-th Ave., St. Petersburg Beach, Fl. 33706, nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p. tel. (813) 367-6304. "Kasoje" yra atidaryta einamoji sąskaita.

•Sudarytas Suvalkų Trikampio Lietuviams Remti Komitetas. Iniciatorius ir pirmininkas - S. Velbasiš, vicepirmininkas - A. Verbyla išd. - S. Vaškienė ir narys - A. Dūda.

1985 m. dalis Jaunų Šeimų Stovyklos dalyvių Wasagoje. Iš Montrelio apylinkės dalyvavo 2 šeimos.

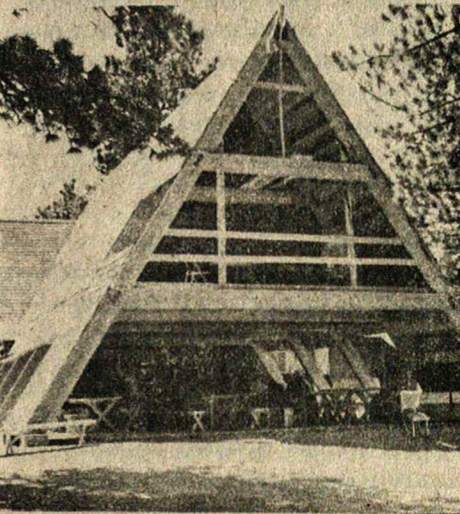
Trečiadienį, po ekskursijų dienos, vakare vyko žaidimų vakaras, kuriame suporuotos šeimos po visą stovyklavietę ieškojo paslėptų raštelėlių, nurodančių kur toliau eiti, ko toliau ieškoti. Ieškinį pravedė Rygelio šeima iš Bolton'o, Ontario. Ketvirtadienį įvyko specialios Vidos ir Ramūno Švarcų iš Cleveland'o programos "televizijos" stiliaus žaidimas, kuriame suporuotos arba mamos su dukrytėmis, mamos su sūnumis, tėčiai su dukrytėmis, vyrai su žmonom kategorijom, varžybų būdu stengėsi atspėti, kokį atsakymą duos antroji poros pusė ir tuo būdu surinkti daugiausia taškų. Įdomu pastebėti, kad vyrų-žmonių kategorijoje daugiausiai taškų surinko mažiausiai metų vedusioji pora, o mažiausiai - ilgiausiai vedusioji pora!

Paskutinis stovyklos vakaras - penktadienis - buvo praleistas prie laužo, prie kurio vyko įvairiausių pasirodymų, įskaitant stovykloje susikūrusį vyrų "oktetą", kuris padainavo juokingą, specialiai moterims taikytą dainą įvairiais balsais, bei St. TORONTO, Ont., Canada magikų pasirodymas vaikams.

•Klubo Bibliotekai vadovauja S. Velbasiš. Knygos išduodamos kiekviena sekmadienį pietų metu. Yra daug įvairių knygų.

•Klubo Choras po vasaros atostogų vėl renkasi repeticijoms SPALIO mėn. 4 dieną, penktadienį 7 val. vakaro.

LOS ANGELES

Naujas priestatas skautų stovykloje

APIE "RAMBYNĄ"

Los Angeles skautų-skaučių stovykla RAMBYNAS išgytas tik prieš keliolika metų. Kasmet rūpestingai tobulinama ir pagal valdžios įstatymus. Šiais metais, kaip ir visuomet, buvo stovyklauti 2 savaites. Stovyklaujančių buvo apie 80, o savaitgaliais dar prisidėdavo ir svečių.

1-ąją savaitę visus maitino Rūta Mulokienė, 2-ąją - Birutė Viskantienė. Vyr. stovyklos viršininkas buvo v. sl. Albinas Sekas; vyr. ūkio viršininkas - Antanas Kiškis.

Laužai pasižymėjo idiomomis programomis, išryškėjo naujų talentų, buvo gražiai dainuota. Programa pajavairino nesenai iš Laisvės ir Taikos žygio sugrįžęs Vincas Skirius.

čiams. Taip pat mažieji turėjo progos padeginti prie ugnies minkštukus /marshmallows/ ant ilgų pagalių ir tįstantį cukrų, ir labai skaniai suvalgyti.

Paskutinę stovyklos dieną vaikučiai gavo atminimui savo kojos ar rankos padarytą antspaudą gipse bei sagtį su savo fotografija.

Stovykloje šeimos gyveno arba atskiruose nameliuose, arba kambariuose - barakuose. Viso dalyvavo 26 šeimos pilną savaitę ir 3 ilgąją savaitę. Viso buvo 52 vaikai: 12 vaikų 1 m. amžiaus ir žemiau; 34 vaikai iki 5 m. amžiaus ir 6 vaikai virš 5 m. - 12 m. amžiaus. Taip pat buvo 56 suaugę. Stovykla maitino ir apgyvendino iš viso 108 stovyklautojus iš 10 miestų: Toronto, Cleveland'o, Newmark, New Yorko, Bostono, Čikagos, Oakville, Hamiltono, Boltono, Montrelio, Philadelphiajos.

Sekančių metų stovyklai DATOS JAV PARINKTOS: 1986 m. RUGPJŪČIO 2-9 d. d. Informacijas teikia Gabija PETRAUKSIENĖ, c/o Resuspecialiai moterims taikytą rrection Parish, 1011 College St., TORONTO, Ont., Canada magikų pasirodymas vaikams.

Stovyklautojai išleido ir savo laikraštėli "Baltija" kurį priraše stovyklautojai, o taip pat ir iliustravo.

•Sv. Kazimiero Parapijos RUDENS BALIUS įvyks spalio mėn. 27 d. Meninę programą atliks sol. Gina Capkauskienė iš Montrelio.

•"Antras Kaimas" atvyks spalio 5 d. ir vakare atliks programą kavines formoje prie staliuku. Spalio 6 d. vaidins koncertiniu būdu. Spektaklių rengia Akademiniš Skautų Sąjūdis.

•NAUJOJI LB VAKARŲ APYGARDOS VALDYBA: Angelė Nelsienė, Nijolė Pupienė, Violeta Gedgaudienė, Antanas Polikaitis, Vytautas Černius, Jonas Matulaitis, Tadas Dabšys, Vladas Šimoliūnas ir Romas Nelsas. Apygardos Kontrolės Komisijon išrinkti: Algis Raulinaitis, Juozas Kojelis ir Ignas Meziukas.

•Los Angeles VYRU KVARTETAS išleido plokštele "Tu man viena".

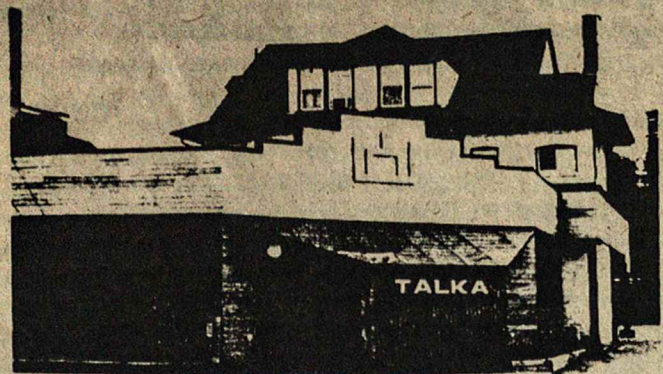
•Skautų Būkle pradetas knygu vaju. Norima padidinti biblioteką grožine bei skautiška literatūra. Prašomi visi prie vaju prisidėti.

•Lietuvių Radijo Klubo pirmininkas šiuo metu yra Vladas GILYS. Jis daugelį metų dirbo Valdyboje ir buvo vienas iš programos direktorių.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
"TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 5 %
santūpas 6 1/4 %
kasd. palūkan. už sant. 5 1/4 %
term. indėlius 1 m. 9 1/4 %
term. indėlius 3 m. 10 %
reg. pensijų fondo 7 3/4 %
90 dienų indėlius 8 1/4 %
(minimum \$ 5.000)
Reg. pensijų 1 m. 9 1/4 %

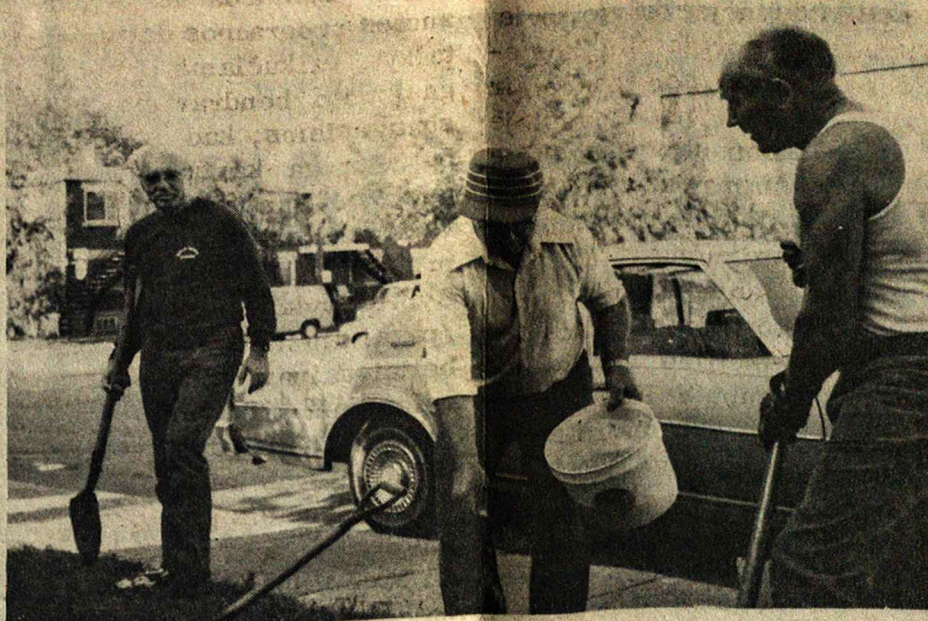
IMAME UŽ:

nekiln. turto pask... 10 %
asmenines paskolas 12 %
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$ 2.000.
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 10.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. r. iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. r. iki 7 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v. r. iki 12 val. r.
Liepos ir Rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryti.

montreal

"NL" talkininkai — Valdybos nariai:

L. Balaišis, A. Čepulis ir Aug. Mylė

sodina gyvatvorę

ties Redakcija.

● **STAŠKEVIČIUS** Arūnas, KLB Montrealio Apylinkės Valdybos p-kas, pagal gautą kvietimą atstovavo lietuvių Quebec'o prov. liberalų partijos specialiaame pobūvyje, suruoštam etninėms grupėms. Ta proga, įgaliotas sutiko atstovauti ir mūsų savaitraštyje "Nepriklausoma Lietuva".

● **MERGAIČIŲ CHORAS** "AIDAS" rugsėjo 15 d. pradėjo savo dainos ir koncertų sezoną. Repeticijos vyksta sekmadieniais po poetų.

Mielai priimamos naujos dainininkės. Dėl informacijų kreiptis į E. Ciparienę.

Pobūvyje atsilankė žymesnieji liberalų partijos veikėjai, parlamento nariai — virš 20. Jų tarpe G. Ciaccia, R. Scowen, R. Marzs, M. Cabral, Mme Louise Robec — Quebec'o liberalų partijos pirmininkė, M. Coulanger — etninė grupių sekretorius, kuris pristatė Cl. Dauphin — atstovą Marquette Park, Chicagoje, opozicijos kritiką

tel: 389-5161 arba į J. Pleiną tel: 549-5372.

● Išdirbė "Stelco" plieno įmonėje 30 metų, išėjo pensijon Pranasa Rimkus ir Klementina Rusinavičienė.

PADĖKA

Š.m. Liepos 26 d. nelaimėje tragiškai žuvo mūsų mylimas: vyras, tėvelis ir senelis
A.A. STASYS MORKŪNAS

Palaidotas š.m. liepos 30 d. Šv. Jono kapuose Mississaugoje, Ont.

Gilią padėką reiškiam: Aušros Vartų Parapijos kun. dr. J. Kubiliui už taip gražiai sukalbėtą rožančių ir jautrius bei prasmingus žodžius laidotuvių išvakarėse, kun. Alf. Grausliui už atlaikytas Šv. Mišias ir pasakytą pamokslą. Klebonui kun. J. Aranauskui už patarimus ir pastangas prieš ir po laidotuvių.

Ypatinga padėka tai A.V. Parapijos chorui už taip gražiai sugiedotą Libera sekmadienį, liepos 28 d. po 11 val. Mišių.

Solistei Ginai Čapkauskienei už gražų giedojimą šv. Mišių metu.

Didelę padėką Lietuvos Kankinių parapijos klebonui kun. J. Staškui už apeigas šventovėje ir palydėjimą į amžiną poilsio vietą, taip pat kun. K. Kaknevičiui.

Nuoširdus ačiū R. ir D. Sondams ir Arvydui Blauzdžiūnui Toronte už visus rūpesčius Laidotuvių Namuose ir puikius pietus po laidotuvių jų namuose; taip pat P. ir J. Adamonių šeimai ir kitiems už suruošimą kavutės po rožančiaus Montrealyje.

Dėkojame visiems už vainikus, gėles, nepaprastai didelį skaičių užprašytų šv. Mišių, ekzekvijų: Montrealyje, Toronte ir kt. šventovėse. Už aukas suteiktas: Kanados Lietuvių Fondui, Tautos Fondui, Kanados lietuvių laikraščiams. Už visas užuojautos paskelbtas laikraščiuose, už užuojautos pareikštas asmeniškai, telegramomis arba laiškais.

Ačiū visiems mūsų giminėms, draugams ir pažįstamiems, gausiai dalyvavusiems rožančiuje, šv. Mišiose Montrealyje, palydėjusiems į amžiną poilsio vietą Toronte.

Ypatinga padėką tariame Albinui Blauzdžiūnui už gražiai pravestą apeigas Montrealyje.

Nuliūdę: žmona Marija, dukra Saulė su šeima ir sūnus Algis su šeima

labai nesuku padaryti. / Pa - šnibždomis: labai nemaža jų dalis turėtų pasiskubinti! /

"NL" V. STAŠKŪNAS sumokėjo Rėmėjo prenumeratą net iki 1988 m. AČIŲ! "NL"

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATAS atsiuntė: P. Kerevičius, Alb. Mecelis, J. Budji pareigūnai buvo pristatyti, jie tarė po keletą žodžių etninėms grupių atstovams. R. Bourassa patvirtino, kad jis yra už kanadišką Quebec'ą, Kiekvienas atstovų buvo jam asmeniškai pristatytas.

Buvo atvykę virš 100 atstovų, jų tarpe lietuvių ir latvių. Visiems atstovams suteiktos smulkesnės informacijos raštu. D.

● **ATOSTOGOS PASIBAIGĖ** — jau vėl šiltas, gražus rudėnėlis, kaip toje dainoje. Ir nepajusime, kaip priartės metų pabaiga, o su ja ir įvairios šventės, svečialaimiai, pirkiniai, dovanos...

"NL" administratorius, patikrinęs korteles rado, kad dar nemažas būrys skaitytojų užmiršo užsimokėti už šiuos, 1985 metus "NL" prenumeratą, o kai kurie atsilikę dar ir už 1984-tuosius... Nepatogu jiems, o dar nepatogiau mums, kurie dirbame ir stengiamės, kad laikraštis ne tik būtų punktualiai išleistas, bet ir visos jo sąsąskaitos būtų punktualiai, kaip šiais laikais ir šiame krašte priimta — sumokėtos.

Tad, kol dar neišsiblaškę mintys, perskaičius šiuos žodžius ir neapstūbėję pinigines nuo visokių vaišių, dovanų ir kitokių šventiškių linksmybių — prašome nedelsiant sutvarkyti sąskaitas su "NL". Ypač montrealiečiams tai turėtų būti

● **ALAIN STANKĖ** gavo teises išleisti Kanados Enciklopediją prancūzų kalboje. Planuojama išleisti už dviejų metų.

● **Sesėlė MICHAELĖ**, dirbusi čia virš 2-jų metų, išvyko į Torontą. Jos vietoje dirbs Ses. Terezija Grajauskaitė.

MINIATJŲ PARODA

Ši sekmadienį po mišių turėjome progos pamatyti miniatiūrų parodą, kurią suruošė Seselių Namuose Beverley Lun-Juškevičiūtė. Ji dėsto verslo (business) kursą Montrealio Kat. Mokyklose. Atsipalaidavimui nuo dienos rūpesčių pradėjo dirbti miniatiūrinius rankdarbius. Šiuo metu ji turi tiek daug rankdarbių, kad gali ruošti parodas. Pradedant kilimėlių siuvinėjimais, keramikos indeliais ir net medžio baldeliais, kurie tinka tik lėlių nameliams, yra įrengtas ir "šiltamis" su kabančiomis gėlėmis.

Paroda visi buvo susižavėję, o ypač jaunės meninės kantrumu bei pasišventimu tokiems darbeliams. g.

hamilton

PENSININKAI VĖL RENKASI

Rugsėjo 5 dieną, 2 val. p.p. Pensininkų Klubo nariai buvo sukviešti pirmam susirinkimui vasaros sezonui praėjus. Susirinkimas vyko Encester'io miestelyje, RAMBYNO Namuose.

Susirinkimą atidaręs Klubo p-kas K. Mikšys paprašė atsisotijimui pagerbti mirusius Klubo narius: S. Vegienę ir J. Adamaitį. Toliau jo pristatyta dienotvarkė buvo priimta be patarimų. Kiek priminęs dienotvarkėje pažymėtus Klubo reikalus, pirmininkas perėjo prie pasakojimo savo išpuodžių iš kelionės į Lietuvą ir porai dienų apsistojimą Prancūzijoje, Paryžiuje. Pasakojo apie valandą laiko. Susirinkusieji klausėsi labai susidomėję ir lyg mirtinoje tyloje. Pabaigus, klausytojai padėkojo gausiais aplovis — mentais.

Išvykų reikalu primininkas priminė, kad bus organizuojama išvyka į LIETUVIŲ DIENĄ Torontan ir galimas dalykas, taip pat į Toronto Zoologijos Sodą, jeigu dar nebūsime užklupti baltojo sniego. Nesant daugiau klausimų, susirinkimas buvo baigtas. Jame dalyvavo apie 40 narių. Oficialiai daliai praėjus, susirinkimo dalyviams vaišino kavutę ir pyragaičius narė p. Mačiulaitienė, padedama kitų ponų. Už tai nariai jai labai dėkingi, nes kiekvienas susirinkimas jos rūpesčiu ir darbu pavaišinamas kavute ir užkandžiais.

Ateinančių susirinkimų laikas — kiekvieno mėnesio pirmas ketvirtadienis. Tokia tvarka tęsis vėl iki naujo pavasario ateinančiais metais, jei susirinkimas nenutars kitaip daryti.

● Rugsėjo mėnesio pirmoje savaitėje staiga susirgo savo namuose gydytoja dr. O. Valaitienė, kuri greitąją pagalbą buvo nuvežta į Šv. Juozapo vardo miesto ligoninę.

Savo profesinio darbo negalėsianti dirbti apie 6 savaites.

Kalbant apie ligonius, paminėta, kad šiuo laiku miesto ligoninėse yra apie 17 mūsų tautiečių, kurių tarpe ir St. Bakšys, buvęs veiklus Lietuvių Namų Hamiltone statybos organizatorius ir visuomenininkas. Jo ligos simptomai esą pablogėję.

● **A. Jankūnas** su žmona ir Hamiltono SLA-72 Kuopos pirmininkas J. Šarapnickas iš St. Catharines išvyko Meksiką atostogų.

● **MŪSŲ MIRUSIEJI:** ADOMAITIS Jonas mirė rugpjūčio 12 d., JONIKA Antanas — rugpjūčio 19 d., M. PRANKIE/Prancevičienė, dabar gyvenusi Senelių Namuose, buvo sulaukusi 94 m. amžiaus, ir JOKUTAITIS Zigmars — rugsėjo 9 dieną. Mirusieji palaidoti atskirai, padedama kitų ponų. Už tai nariai jai labai dėkingi, nes kiekvienas susirinkimas jos rūpesčiu ir darbu pavaišinamas kavute ir užkandžiais.

Mirusiųjų artimiesiems gili užuojauta.

Z. Pulianauskas

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 12 v.v.p.

Members of "Better Business" Bureau

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.
Visais kelionių reikalais bet kur pasaulyje skambinti:

TEL.: 533-3531

Dino

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAUDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

montreal
MIRUSIEJI:

• GREIBIENĖ Janina, 78 m., mirė rugsėjo mėn. 18 d. Liko du sūnūs ir sesuo.

Palaidota iš Aušros Vartų bažnyčios.

• RALYS Danielius, 70 m., mirė rugsėjo 21 d., po sunkios ligos.

Užuožauta mirusiųjų artimiesiems.

Leonardas INTAS ir Joan SCHILL 1985 m. liepos 6 d. susituokę šv. Antano bažnyčioje Edmonton'e Albertoje, kur jie dabar gyvena.

RUGSĖJO 8-SIOS - TAUTOS ŠVENTĖS - MINĖJIMO MONTREALYJE METU, Aušros Vartų Parapijos salėje, Tautos Fondui aukojo: \$50, - M. Guobys; \$30, - S. Stravinskis; M. Meškauskas - \$25; po \$20, - V. Kačergius, K. ir O. Sitkauskai ir XX; po \$10, - V. Jakonis, J. Jonušas, Z. Barisas, A. Piešina, J. D. Gražiai, A. Vazalinskas, A. Žiuksas po \$5, - Kun. J. Aranauskas, A. Račinskis, M. Gaputytė, O. Bieliūnaitė, Ses. Palmyra, A. Kalvaitis, Ig. Petrauskas, P. Dikaitis, A. Keblys. Minėjimo renginio pelno likutis \$17.

Minėjimo rengėjams - L. K. Mindaugo Šaulių Kuopai, visiems aukojusiems Lietuvos laisvinimo reikalams ir dalyviams nuoširdžiausiai dėkoja Tautos Fondo Atstovybė Montrealyje.

Dr. J. MALISKA

D. D. S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D. D. S.

Dantų gydytojas - chirurgas
8606 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4658

Tel.: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.
Šeštadieniai: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.
Sekmadeniai: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.
GREITAS, NEKAINUJANTIS PRISTATYMAS
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

ADVOKATAS
VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.I.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampus 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAI
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220
Montreal, P.Q. H3B 2G2
Tel.: (514) 871-1430

XII KLB KRAŠTO TARYBOS III-SIOS SESIJOS PROGA
Aušros Vartų parapijos salėje

SPALIO MĖN. 26 Dieną 7:30 val. v. punktualiai

KONCERTO-BALIAUS

programą atliks dainos vienetas HARMONIJA iš New Yorko.

• KARŠTA VAKARIENĖ • BARAS • ŠOKIAI

MALONIAI VISUS KVIČIA DALYVAUTI
KLB MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA

ĮJĖJIMAS: \$ 10.00

PASINAUDOKIME REZERVACIJOMIS

• MONTREALIEČIAMS REZERVUOTI 2 STALAI-po 10 žmonių stalui, KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ proga, spalio 12 d., susipažinimo vakarui Toronte. Vakaras vyks Lietuvių Namuose Karaliaus Mindaugo salėje, 7 val. v. Bus Rengėjai labai PRAŠO rezervuoti šias vietas IKI SPALIO 1 dienos, skambinant vakarais V. Kulniui 1/416/-769-1266.

PAGERBDAMI MIRUSIUS AUKOJO TAUTOS FONDUI

• Mirus EUGENIJAI BARYSIENEI, jos atminimui Tautos Fondui aukojo: po \$20, - O. L. Čečkauskai, M. Šliogė - rienė ir \$15, - N. V. Jukoniui.

• Mirus ŠTASIUI MORKŪNUI ir JADVYGAI AMBROZATIIENEI, vietoje gėlių Tautos Fondui paaukojo \$40, - Albertas Rusinas.

Visiems nuoširdžiai dėkoja Tautos Fondo Atstovybė Montrealyje.

APDRAUSKITE AUTOMOBILI!

NAUJO ATPIRKIMO VERTE,

TAI LABAI SVARBU!

UŽMOKĖJUS \$15-30,000 UŽ NAUJĄ AUTOMOBILĮ, PATYS ŽINOTE, KIEK GALITE NUSTOTI PAGAL VERTE UŽ 6 MĖNESIŲ IR UŽ 1-2 JŲ METŲ.

Adamonis Insurance Agency Inc.

Tel. 722-3545

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

DUPLEX FOR SALE

Built 1951, 2X5½, garage, driveway for 3 cars, bus on the corner, 7 min. from Metro, immaculate moving condition, immediate double occupancy. Appointment only: John, Tel: 279-1151. No agents!

PARDUODAMAS MEDUS!

Bitininkas FRANK, 1575 Louise, Chomedey, Laval
Tel.: 669-6171

Skambinti savaitės dienomis po 5 val. p.p.

HONEY FOR SALE!

Direct from the Beekeeper. \$1.00 a pound.
Delivery could be arranged too! Please call:
Tel.: 627-1328.

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DŪRYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

LITAS
MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS min. \$ 1,000.00
1 metų 8.75%
TERMINUOTUS INDELIUS
1 metų 8.5%
180 d. - 364 d. 8.25%
120 d. - 179 d. 8%
60 d. - 119 d. 7.75%
30 d. - 59 d. 7.5%
TRUMPALAIKIUS INDELIUS
už \$ 20,000 ar daugiau
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS
specialios 6.25%
Su draudimu 6%
Kasdieninės 5.75%
ČEKIŲ SĄSKAITAS 5%

DUODA
PASKOLAS:

NEKILNOJAMO
TURTO IR
ASMENINĖS
PASKOLOS
MIRTIES
ATVEJU
DRAUDŽIAMOS
IKI \$ 10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI
KASOS VALANDOS

1475 De Seve 3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treč. 9:00 - 3:00
Ketvirtadieniais 12:00 - 8:00
Penktadieniais 10:00 - 6:00
Sekmadeniais nuo SPALIO 15 iki GEGUŽES 15 d. abiejose parapijos salėse dirbama nuo 10:30 - 12:30 v. d.

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

• GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ •

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD, MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

MEMBER

FOTO M.L.S.
SYSTEM

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ
REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

Maurice Kaplan
Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA